

№ 204 (9659) 19 sentyabr 2024-cü il CÜMƏ AXŞAMI

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

QƏZETİN ƏSASI 1918-Cİ İLDƏ QOYULMUŞDUR

"Azərbaycan Respublikasının işgaldən azad edilmiş əraziləri üzrə şəhər günlərinin təsis edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 31 iyul tarixli 4013 nömrəli Sərəncamında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddosinin 32-ci bondını rəhbər tutaraq qərara alıram:

1. "Azərbaycan Respublikasının işgaldən azad edilmiş əraziləri üzrə şəhər günlərinin təsis edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 31 iyul tarixli 4013 nömrəli Sərəncamının (Azərbaycan Respublikasının Qanunverciliğin Toplusu, 2023, № 7, maddə 1057 (Cild I) 1-ci hissində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. üçüncü-döqquzuncu abzaslar müvafiq olaraq dördüncü-onuncu abzaslar hesab edilsin;

1.2. aşağıdakı məzmunda üçüncü abzas əlavə edilsin:

"20 sentyabr - Xankəndi, Xocalı, Xocavənd və Ağdorə şəhərləri günü".

2. Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aidiyəti xüsusi nümayəndəliklərlə birləşdirən bu Sərəncamdan irolu gələn məsələlərin həlli üçün zəruri tədbirlər görsün.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetini bu Sərəncamdan irolu gələn məsələlərə əlavə etsin.

*İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti*

Bakı şəhəri, 18 sentyabr 2024-cü il

23 saat 43 dəqiqə...

Və son qələbəyə doğru gedilən 35 il

2023-cü il sentyabrın 19-da Qarabağ bölgəsindəki erməni silahlı qüvvələrinin bir sira genişməyən hərbi toxribatlarına və terror hücumlarına cavab olaraq Ali Baş Komandanın əmri ilə lokal xarakterli antiterror tədbirlərinə başlanıldı.

44 günlük ikinci Qarabağ müharibəsində öz qüdrətini, gücünü göstərən Azərbaycan Ordusu cəmi 23 saat qanunsuz erməni birləşmələrini darmadağın edərək 18 minlik hərbi qruplaşmamış ağ bayraq qaldırmağa məcbur etdi. Qarabağın erməni sakinlərinin nümayəndələrinin Rusiya sülhmərəmlı kontingenti vasitəsilə müraciəti nəzərə alınaraq, sentyabrın 20-də saat 13:00-da antiterror tədbirləri daşındırıldı.

Beynəlxalq humanitar hüquq norma və prinsiplərinə əsasən, Qarabağda yaşayan heç bir erməni mülki əhaliyə zərər yetirmədən, mülki obyekti hədəf almadan, yüksək peşə-

karlıqla əməliyyatlari icra edən ordumuz dəqiq zərbələrə düşmənin 1761 hədəfini sıradan çıxarmış, qısa zaman ərzində 90-dan çox döyüş mövqeyini ələ keçirmişdi. Ordumuzun dəqiq zərbələri noticosunda düşmənin 8 tank, 22 artilleriya sistemi, 14 minaatan, 3 zenit kompleksi, 8 REM vasitələri, 9 hərbi noqlyiyat vasitəsi olmaqla silah və texnikasi möhv edildi. Həmçinin əməliyyatın nəticəsi olaraq 1731 müxtəlif döyüş texnikası, artilleriya vasitələri, zenit-raket qırıcıları, hərbi avtomobil, xüsusi texnika və digər döyüş vasitələri, eləcə 18664 atıcı silah düşməndən müsadiro edilərək götürüldü.

Bu gün 13 istiqamətdə həyata keçirilmiş əməliyyatlar noticosında 24 saatdan da az müddətə 18 minə yaxın qanunsuz silahlıları diz çökdürən, suverenliyimizin tam bərpası ilə başa çatan, separatizmə son qoynan lokal xarakterli antiterror tədbirlərindən bir il ötür.

Bizim üçün qürurverici bir haldır!

Müstəqil dövlət kimi ilk dəfə mühərribə edəsən, o da dünyaya üçün nümunəyə çevrilə!

Bu, "dəmir yumruğ'un ilk zərbəsi id" və noticədə Azərbaycan torpaqları erməni işgalindən azad edildi!

30 il soñir edərək qüdrətli ordu yaradan Azərbaycan Müzəffər Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin sorkordoliyi ilə 44 gündə möhtəşəm zəfər imzadı!

Hərbi ekspertlər, tanımış mütəxəssislər bu müharibəni "XXI əsrin en yeni mühərribəsi", "mühərribə tarixində yeni soñifis" kimi qiymətləndirdilər.

Dünyanın on güclü dövlətləri belə, bu mühərribədə Azərbaycanın tövbə etdiyi strategiya və taktikani öyrənərək ondan nümunə kimi bəhənləndilər, öz ordularında islahatlar apararaq bu taktikani tövbə etməye başladılar.

Hətta dönyanın bir çox hərbi məktəblərində Şuşanın alınması əməliyyatı dörsliklərə salınaraq aynca öyrənilməyə başladı!

Bizim üçün qürurverici bir haldır!

Müstəqil dövlət kimi ilk dəfə mühərribə edəsən, o da dünyaya üçün nümunəyə çevrilə!

Bu, "dəmir yumruğ'un ilk zərbəsi id" və noticədə Azərbaycan torpaqları erməni işgalindən azad edildi!

Ermenilər həmisi kimi sözlərinə və imzalarına naxənfəl çıxdılar:

Paşinyan kapitulyasiya aktı sayılan üçtərəfi Beyanatı və sonrakı dövrlərdə dəfələrlə verdiyi vədələr əməl etməmək üçün müxtəlif oyumbazlıqlara başladı.

Nə Azərbaycan ərazisindəki Ermenistana məxsus qeyri-qanuni hərbi birləşmələrini çıxardı, nə

Zəngəzur dəhlizini açdı, nə də qondarma quruma maddi və mənəvi dəstəyini dayandırdı.

Əksinə, Rusiya sülhmərəmlərinin riyakarlığından istifadə edərək orazımızı silah-sursat, mina daşınmasına davam etdi, revanşımız niyəthörini alovlandırdı.

Hətta iş o yero qatdı ki, separatçı qurum yenidən "prezident seçki"leri keçirdi, Paşinyan isə onlara "təbrik məktubu" ünvanladı.

"Dəmir yumruğ'un yenidən işe salınmasına ehtiyac yarandı!

2023-cü il sentyabrın 19-dan 20-nə keçən gün cəmi 23 saat çökən antiterror tədbirləri də mühərribələr tarixinə yazılıcaq, nümunə sayılacaq bir əməliyyat oldu!

Lakin bu barədə hamisidə!

Cünki "qələm düşən olnındı id!"

No Ermənistandakı həyallərin, no dünya erməniyiñin, no de ermənilərin havadarlarının və müdafiəçilərinin yuxurlarında belə görə bilməyəcəyi hadisə baş verdi:

Bir nəfərin belə burnu qanamadan, bir mülki obyekti, bir evə belə ziyan toxunmadan yüz minədək seprətə yaşıdığı ölkənin vətəndaşlığını qəbul etmək istəmədiyindən dimməz-söyləməz, xoşluqla orazımızı tərk etdi!

Qarabağdakı qanunsuz erməni hərbi birləşmələri və terrorçu dəstələri isə "dəmir yumruğ'un zərbəsindən qorxaraq dərhal toslım oldular, silah-

sursatlarını, hərbi texnikalarını təhvil verərək qorxaqcasına qaçdırı!

Bu bir həqiqətdir ki, əgər antiterror tədbirləri zamanı bir erməni diğərinin burnu azacıq qanasındı:

HƏMİN QANI:

* Dünyanın bütün ermənipərost KİV-i "al bayrağ" a çəvirocəkdi.

* Qozetlər "həmin qana" boyanacaqdı.

* Saycların mansetləri "həmin qanla" yazılıcaqdı.

* Fransa prezidenti Makron "həmin qan" BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının iclasında müzakirəyə çıxaraçaqdı.

* Avropa İttifaqı "qanlı bayənat" verəcəkdi.

* Avropa Şurası "qanlı iclas" keçirəcəkdi.

Lakin "həmin qan" təkəlmədiniñin görə bütün ermənipərostlər hirslerini boğaraq yalnız dodaqlarını çeynəməli oldular.

Amma ənənəvi erməni vəy-şüvənlilik, erməni yanaları, sər və bəhtənləri işə salındı.

Erməniyə "züy" tutanlar homişəki kimi şor-şəbədə dostok verməyə başladılar.

GUYA:

* Qarabağda "erməniləri qırıblar".

* Etnik zəmindo "temizləmə" aparılıb;

* "Milli ayrı-seçkililik" höküyə həyalləri Azərbaycanın qovub çıxarıblar;

* Yeni "soyqırımı" töredilər və sair və ilaxır.

Amma bir dənə də fakt tətip ortaya qoya bilmədilər.

Təbiətin qisasından qurtulmaq üçün...

Bütün gözlər Bakıya dikiləcək

Soyqırımdan qurtuluşa

Xocalının indi inkişaf, quruculuq tarixi yazıılır

Artı illərin intizarına son qoyulub. Azərbaycan əsgəri cəsərli, hənəri ilə Xocalı erməni işgalindən azad edir. İlkəndən bəri həsrətini çəkdiyimiz bu gözəl şəhərin işgalədə olan günləri arxada qalıb, tarixa qovusub.

Şəhəri işgalindən azad gərdi, əməliyyatı ilə çıxarıb. Üzülməz, qələbə, sevinc hissələri ilə çırpınır. Bu anlarda kövrəkliliklə, fərqli, sevincin deyir: "Bütün işləməz, sənət, lail! No yaxşı ki, uzun ilərən sonra ayağımız Xocalı torpağına döydü. Qarabağın bu gözəl şəhərini, bənzərsiz dişarayı gördük. Nəhayət, uzun çərənlikdən sonra arzumuzu qatdıq, istəyimizə qovusduq. Bundan da böyük sevinc olarmış!"

Dayandığımız yerden üzümümüzü şəhərə tutub bir az kövrək, bir az türkəsəsə ucadan deyirik: "Salam, vətənimizin gözəl şəhəri, Xocalı! Uzun illər id ki, həsrətini çəkə-çəkə günlərinə büründən qovusaqlığımızı arzulayırdı. Soni düşmənlərdən azad etmək üçün döyüş, vuruşla hazırlaşmıştık. Azadlığı uğrunda neçə-neçə idig əsgər və zabitimiz şəhid oldu. Onlar canlarından keçdilər ki, sənə erməni osrlarından azad etsinlər, illərdən bəri simandı məsləhət qalıb, yağıları qovsunlar, sagalmayan yaralarına mələhət qovsunlar. Artıq gələnlər arxada qalıb. Gərgin keçən döyüşlərdən sonra düşməni sənən orzuləndən qovduq, illərdən bəri sağalmayan yaralarına mələhət qoyduq".

Avropa demokratiyası çökür

Qanunun alılıyi nəzərəçarpacaq dərəcədə pisləşib

Dünyada siyasetçilərin inam və seçkilərdə iştirak ardıcıl olaraq 8 ildir ki, azalar. Demokratiya və Seçkilər Yاردım üzrə Beynəlxalq İnstitut (IDEA) sentyabrın 17-də dərc etdiyi "Dünyada demokratiyinin vəziyyəti 2024" hesabatına görə, Avropa da bunuda istisna deyil.

Hesabatda 3 milyard insanın seçkilərde getdiyi gərgin bir ildə seçkinin keyfiyyəti, seçici fəallığı və noticələrin qəbul, onların ciddi qəbul ediləcəklinə görə, ya etirazlara səbəb olma olmasına aşasını təsdiq etdirir.

Beynəlxalq IDEA Avropa programının direktoru Sem van der Staak "Euronews" televiziyonuna müsahibəsində neticələri "hərəkat-edici" adlandırdı. Onun sözlerinə görə, 15 il ərzində seçkilərin sayı toxunmən 10 faiz azalıb və seçkilərin, demək olar, 20 faizindən təsdiq qəbul etmək istənilər.

Bütün dünyada seçki proseslərini dəha əlcətan etməyə yönəlmüş çoxsaylı yeniliklər, məsələn, Kipr və Litvada səsverme yaşının aşağı salınması kimi qorarlara baxmayıaraq, seçicilərin sayındakı azalma baş verib.

Beynəlxalq IDEA xəbərdarlıq edir ki, Avropada demokratiyinin bəzi komponentləri, o cümlədən vətəndaş azadlıqları və ədalətli çıxış riski altındadır. 2020-ci ilin mayından 2024-cü ilin aprelinə qədər 159 ölkədə keçirilən 220-dən çox milli seçkiyə baxılan hesabata görə, Avropada qanunun alılıyi beş il ərzində nəzərəçarpacaq dərəcədə pisləşib.

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva Milli Qəhrəman Mübariz İbrahimovun ailəsini ziyarət edib

Heydər Əliyev Fondu-nun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva sentyabrın 18-də Biləsuvar rayonunun Əliabəd kəndində Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Mübariz İbrahimovun ailəsini ziyarət edib.

AZƏRTAC xəber verir ki, əvvəlcə Milli Qəhrəmanın döyüş yolunun, vətənporvərlik, qəhrəmanlıq nümunəsinin gənc nəslə aşınlanması üçün şəhidin doğulduğu kənddə yaradılan ev muzeyində gələn Leyla Əliyeva burada Mübariz İbrahimovun şəxsi əşyaları, onun həyat yolunu öks etdirən eksponatlarla təmən olub.

Sonra Mübariz İbrahimovun ailəsinin yaşadığı evə gələn Leyla Əliyeva Azərbaycanın Milli Qəhrəmanının atası və anası ilə çay süfrəsi arxasında səhbət edib.

Qeyd edək ki, Mübariz Ağakərim oğlu İbrahimov 1988-ci il fevralın 7-de Biləsuvar rayonunun Əliabəd kəndində anadan olmuşdur.

O, 2009-cu ilin avqustundan öz arzus ilə cəbbə bölgəsində hərbi xidmətə başlayıb. 2010-cu il iyunun 19-da gecə saat 23 radələrində Tərtər istiqamətində iki ordu arasındakı bir kilometrlik minalanmış sahəni tekbaşına keçən Mübariz Ermənistan silahlı

güvənlərinin çox sayıda əsgər və zabitini ilk həmlədə məhv edib. Beş saatlıq döyüşdə düşməni ağır itkilərə məruz qoyan M.İbrahimov qeyri-

bərabər döyüşdə qəhrəman-casına şəhid olub. Prezident İlham Əliyevin sorəncəmisi ilə gizir Mübariz İbrahimova ölümündən sonra "Azə-

baycanın Milli Qəhrəmanı" adı verilib. Prezidentin digər sorəncəmisi ilə Milli Qəhrəmanın xatirəsi obədi-löşdirilib.

Heydər Əliyev Fondu və "Zamin" Beynəlxalq İctimai Fondu arasında memorandum imzalanıb

Heydər Əliyev Fondu və "Zamin" Beynəlxalq İctimai Fondu-nun nüma-yondo heyəti arasında görüş keçirilib.

Heydər Əliyev Fondu-nun icraçı direktoru Anar Ələkbərov və "Zamin" Beynəlxalq İctimai Fondu-nun icraçı orqanının rəhbəri Tamilla Əliyeva birgə əməkdaşlıq və həyata keçirilecek layihələr barədə müzakiro aparıblar.

AZƏRTAC xəber verir ki, görüsə Azərbaycan ilə Özbəkistan arasında qarşılıqlı münasibətlər, dövlət seviyyəsində yüksəksoviyyəli əlaqələrə hər iki ölkənin qeyri-hökumət təşkilatı kimi Heydər Əliyev Fondu və "Zamin" Fondu-nun veracayı töhfə diqqət mərkəzində olub.

Həmçinin təhsil, sohiyyə və moderniyyət sahəsində göləcək bərabərliklərə həsr olunan keçirilib, iki ölkə gənclərinin təcrübə müraciətləri, qarşılıqlı işləşmələri müzakiro olunub.

Azərbaycanın bu ilin noyabr ayında evsahibliyi edəcəyi COP29 çərçivəsində "Zamin" Fondu ilə əməkdaşlıq da diqqət mərkəzində olub.

Heydər Əliyev Fondu-nun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva Biləsuvar rayonunda yeni inşa edilən məktəbdə olub

Sentyabrın 18-də Heydər Əliyev Fondu-nun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva Biləsuvar rayonunda yeni inşa edilən Beydili kənd tam orta məktəbində olub.

AZƏRTAC xəber verir ki, Leyla Əliyeva əvvəlcə məktəbin müəllimlərini salamlayıb, onlarla xatirə şəkli çəkdirib.

Sonra Biləsuvar rayonun Beydili kənd tam orta məktəbinin direktoru Nurlan İmanov Heydər Əliyev Fondu-nun vitse-prezidenti Leyla Əliyevaya yeni inşa edilən binada yaradılan şərait barədə məlumat verib.

Bildirilib ki, burada 56 sinif otagi, fizika, kimya, biologiya laboratoriyalari, informatica, hərbi, tibb və əmək tollımı otaqları yaradılıb. Məktəbdə həmçinin akt zalı, idman zalı və açıq idman meydançası inşa edilib.

Qeyd olunub ki, Heydər Əliyev Fondu-nun təhsil sahəsində layihələri çərçivəsində ötən dövrde inşa və təmir edilən məktəblər, o cümlədən fondun təhsilin inkişafına yönəlik fəaliyyəti ölkəmizdə bu sahədə dövlət tərəfindən görülen işlərə öz töhfəsinə verir. Yeni tədris ilində Biləsuvara-

ları və laboratoriyalar əşyani vəsaitlərlə təchiz edilib.

Daha sonra Leyla Əliyevə şəhid ailələrinin üzvləri, məktəbin şagirdləri və onların ailə üzvləri ilə səhəbatləşib. Leyla Əliyevə salamlayan Beydili kənd sakinləri onlara göstərilən diqqət və qayğıya görə Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyevaya və Azərbaycan dövləti-

Heydər Əliyev Fondu-nun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva "Kəpənək" uşaq bağçasının açılışında iştirak edib

Sentyabrın 18-də Bakının Nərimanov rayonunda yeni inşa edilən "Kəpənək" uşaq bağçasının açılışı olub.

AZƏRTAC xəber verir ki, açılış mərasimində Heydər Əliyev Fondu-nun vitse-prezidenti Leyla Əliyevaya iştirak edib.

"Kəpənək" məktəbəqədər təhsil müəssisəsinin direktoru Yuliya Əliyevə Heydər Əliyev Fondu-nun vitse-prezidenti Leyla Əliyevaya bağça rəsmiyyətli mərakeşlərə həsr olundu.

Bildirilib ki, məktəbəqədər təhsil müəssisəsinin osas missiyası uşaqların həm akademik, həm də sosial-emosional inkişafı üçün geniş imkanlar yaratmaq və uşaqların məktəb mühitində rahat integrasiyasına dəstək göstərməkdir.

"Kəpənək" uşaq bağçasında 3-6 yaşlı uşaqlar üçün məktəbəqədər təhsil və qayğı xidməti olacaq. Burada 3-4, 4-5 və 5-6 yaş arasında qruplar fəaliyyət göstərəcək. Məktəbəqədər təhsil müəssisəsi ilə təmamilə zamanı bildirilək, yüksəkkeyfiyyətli təhsil ilə təmamilə yaşılanı, uşaqların hərortofli inkişafı və sosial tədbirlərdə fəal iştirakı da diqqət mərkəzində olacaq. "Kəpənək" bağçası uşaqlar üçün təhlükəsiz mühit olmaqla yanaşı, onların qayğı və sevgi ilə ohnətə olunması hədəf götürüb. Həmçinin uşaqların həm eşi, həm də kreativ inkişafı üçün dərsdənəkərərliyət nəzərdə tutulub.

Heydər Əliyev Fondu-nun vitse-prezidenti Leyla Əliyevə iki mərtəbədən ibarət bağçanın müxtəlif yaş qruplarından təşkilatın nəzərdə tutulmuş otaqları ilə tanış olub, tədris barədə vacib təsvirələr verib.

Qeyd olunub ki, burada uşaqların təlim-terbiyəsinə cəlb olunan heyətin davamlı peşəkar inkişafı, müxtəlif təlimlərdə iştirakına xüsusi önem veriləcək. Bildirilib ki, məktəbəqədər təhsil müəssisəsi təhsilində yeniliklər və yeni trendləri izləməyi, cümlədən Kembric programını keyfiyyətli tədris etmək üçün onlayn təlimlərə qoşulmağı da planlaşdırır.

"DƏMİR YUMRUĞ"UN ÜÇÜNCÜ ZƏRBƏSİ

Nəhayət, Azərbaycanda erməni separatizminin kökü birdəfəlik kəsildi

Maraqlı bir rəvayət var:
Bir gün məmən insanlardan biri yuxuda
şeytanı görür.

Şeytan gözəl-göyçək qız qiyaſosunda
olur.

Məmən bəndə bundan təccübənlərək
sual edir:

- Homişə soni buynuzlu, tüklü, uzun
qulaqlı və cybocor birisi kimi təsvir edib-
lər. Amma son belə gözələnmiş?

Şeytan gülə-gülə mənalı cavab verir:
- Çünkü qəlem düşmənindən olsa olur!

30 il səbir edərək qidrətli ordu ya-
radan Azərbaycan Müzəffər Ali Baş
Komandanı İlham Əliyevin sərkərdəli-
yi ilə 44 gündə möhtəşəm zəfərə imza
atdı!

*Herbi ekspertlər, tanınmış müttəxəssis-
lər bu mühərribəni "XXI əsrin ən yeni mü-
hərribəsi", "mühərribələr tarixində yeni sa-
hifə" kimi qiymətləndirdilər.*

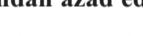
Dünyanın ən güclü dövlətləri belə, bu
mühərribədə Azərbaycanın tətbiq etdiyi
strategiya və taktikası öyrənərək ondan
nümunə kimi bəhərləndilər, öz orduların
islahatları apararaq bu taktikani tətbiq
etməyə başladılar.

Hətta dünyanın bir çox hərbi məktəblərindən Şuşanın alınması əməliyyatı
dərsliklərə salınaraq ayrıca öyrənilmə-
yə başladı!

Bizim üçün qırıverici bir haldır!

Müstəqil dövlət kimi ilk dəfə mühər-
ribə edəsən, o da dünya üçün nümunəyə
çevrilə!

Bu, "dəmir yumruğ"un ilk zərbəsi
idi və natiqədə Azərbaycan torpaqları
erməni işğalından azad edildi!

Ermənilər homişəkisi kimi sözlərinə və
imzalarına naxəlef çıxırlar:

Paşinyan kapitulyasiya akti sayılan üz-
tərəflərə Bəyanat və sonrakı dövrlərdə də-
fərlərə verdiyi vədliyə əməl etməmək
fürsətini müxtəlif oyunbaşlıqlara başlıdır.

*Nə Azərbaycan ərazisindəki Ermənistan
maxsus qeyri-qanuni hərbi birləşmə-
lərinin çıxardı, nə Zəngəzur dəhlizini açdı,
nə də qondarma quruma maddi və mənəvi
dəstəzini dayandırdı.*

Əksinə, Rusiya sülmərəmlərinin
riyakarlılıqdan istifadə edərək ərazilə-
mazda silah-sursat, mina daşınması da-
vam etdi, revansızlıq niyyətlərini
alovlandırdı.

*Hətta iş o yerə çatdı ki, separatçı qu-
rum yenidən "prezident seçki"ləri keçirdi,
Paşinyan isə onlara "təbrik məktubu" ün-
vanladı.*

"Dəmir yumruğ"un yenidən işə salın-
masına ehtiyac yaradı!

2023-cü il sentyabrın 19-dan 20-nə
keçən gün cəmi 23 saat çəkən antiterror
tədbirləri də mühərribələr tarixinə yazı-
laçaq, nümunə sayılacaq bir əməliyyat
oldu!

Lakin bu barədə hamis susdu!

* Çünki "qələm düşmənindən idti!"

Nə Ermənistandakı həyətin, nə də ermənilərin havadə-
lərinin, nə də ermənilərin havadə-
lərinin müdaficələrinin yuxurunda belə
gördi bilməyəcəyi hadisə baş verdi:

Bir nəfərən belə burnu qanamadan,
bir məlki obyektdə, bir evə belə ziyan to-
xummadan yüz minədək separatçı ya-
şağı kişi ölkənin vətəndaşlığını qəbul etmək
istəmədiyindən dənizməs-səyləməz, xo-
şluqla arazimizi tərk etdi!

Qarabağdakı qanunsuz erməni hərbi
birloşmələri və terrorçu dəstələri isə "də-
mir yumruğ"un zorbasından qorxaraq dər-
hal təlim oldular, silah-sursatları, hərbi
tehnikalarını tohvıl verərək qorxaqcasına
qadıqlar!

Bu bir həqiqətdir ki, əgər antiter-
ror tədbirləri zamanı bir erməni dığa-
sının və ya həxçığının burnu azacıq qa-
nasaya!

HƏMİN QANI:

* Dünyanın bütün ermənipərəst KİV-i
"al bayrağı" çevirəcəkdir.

* Qoşetlər "həmin qana" boyanacaqdı.

* Saytların manşetləri "həmin qanla"
yazılacaqdı.

* Fransa prezidenti Makron "həmin qan-
ı" BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının icla-
sında müzakirəyə çıxarıcaqdı.

* Avropanın "qanlı bəyanat" verəcədi.
* Avropanın "qanlı iclas" keçirəcədi.
* Lakin "həmin qan" tökülmədiyinə
göre bütün ermənipərəstlər hirsələrinə
boğaraq yalnız dodaqlarını çeynəməli
oldular.

* "Milli ayrı-seçkiyə görə" həyətləri
Azərbaycandan qovub çıxarıclar;

* Yeni "soyqırımı" törədilib və sair və
ilaxır.

* Amma bir dənə də fakt tapıb ortaya
qoşa biləmdələr.

Sərhədi öz maşınlarında sorbost ke-
çənələrin hamisi Azərbaycan televiziyasına
nın əməkdaşlarının suallarını cavablaşdır-
arkən birmənalı şəkildə söyləndiklər ki, öz
xoşları ilə Ermənistana gedirlər.

Bir nəfər belə döyüldüyü, soyüldü-
yünü, zorakılığa məruz qaldığını demədi,
bədənindəki aşılan, qanayan yerini göstər-
medi.

Halbuki 1990-ci illərdə ermənilər
azərbaycanlıları doğma yurdlarından
soyqırımına məruz qoyaraq, döyüb, sö-
yüb, fiziki təzyiq və işğəncələr verərək
qovmuşdular.

* Qaradağlıda, Başlıbeldə, Bağanı
Ayırında kütlövi qırğınlar törədilər...

* Girov götürdükləri məlki vətəndaş-
ların - qadınların, qocaların, uşaqların ba-
şına olmasın müsibətlərini törədilər, iş-
gəncə verərək öldürdülər...

* Şuşa höbsxasını işğəncəxanaya çə-
virildilər...

* Dinc əhalini kütlövi şəkildə öldür-
ürək kütlövi məzarlıqlar yaratıldılar, sonra
yerini hamidan gizlədilər...

* Cox gözəl və çox pakizo!

* Cünki öz əməllərini, Azərbaycan döy-
lətinə və Azərbaycan xalqına etdikləri xə-
yanətləri, murdarlıqları, pislikləri yaxşı
bilirlər və xatırlayırlar.

Biz de heç nəyi unutmamışıq!

* 366-ci motoatıcı alayın köməyi ilə
Xocalı soyqırımı törədilər...

* Məscidlərimizi tövəyo çəvirdilər,

donuz, mal-qara saxlayaraq tohqr etdilər...

* Dolu qoyub göldiyimiz evlərimizi
fars qardaşları ilə talan etdilər, səkiib ti-
kinti materialına çevirərək daşını, dəməri-
ni, taxşasını, darvazalarını, içərisindən xal-
çalarını, mebellərini İran bazarlarında sat-
dılard...

* Mədəniyyət abidələrimizi, tarixi abi-
dələrimizi yerlər yeksan etdilər...

* Qəbiristanlıqlarımızı dağıdaraq baş-
daşlarını oğurladılar, gərəşənlər kimi qo-
birilişinə şəxəs olulərin qızıl dişlərini çıxar-
dilar...

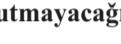
* Meşələri, bağları qırıldılar, çayları zo-
horlədilər, təbiətə, ekologiyaya düşən
köməklər...

* Faydalı qazıntı yataqlarını avropalı
dostları ilə birləşdə tələb etdilər, qızıl,
mis, molibden, mərmər mədənlərini otuz
il ərzində oğurlaqla, qeyri-qanuni şökildə
istismar etdilər...

* Bütün omolları ilə "məzəlüm, zavallı"
yox, barbar, vəhşi, oğru və çapqınçı millət
oldularını göstərdilər.

Bütün bunlardan sonra hansı üzle
geri qayda bilərlər?!

Həm də bilirlər ki, biz də etdiklərimi
heç zaman unutmayacaqıq!

"Böyük Qayıda" dair I Dövlət Progra-
mının sürətli icrası edən Azərbaycan teke-
məndərini təmizlənməlidir.

Bu, çox ağır, böyük vaxt və vəsait to-
lob edən təhlükəli prosesdir.

Vaxtaşırı minalara düşən məlki əha-
li ömürlük əliaş çevrilir, şəhid olur.

Həqiqi mina xaritələrini təqdim etmə-
yən düşmən isə bu minvalla hələ uzun
müddət döymənciliyin davam etdirəcək,
dinc əhaliyə ölüm və əllilik gotirəcəkdir.

Görünür yaddaşımızı "təzə" saxlama-
ğımızı, bize etdikləri pisikləri unutmama-
ğımızı istivəyərək.

Yaddaşımızı iti saxlayan təkcə erməni
vəhşiliyi və murdarlığı deyil, həm də
barbarlıq qoyulan "abidə"lərdir.

* Bəli, 30 il işgali və erməni vandallı-
ğına məruz qalaraq xarabalıqlara çevrilən
hər bir rayonda dövlət başçısının sərəca-
mına ilə "İşgal muzeyləri" yaradılacaqdır!

* Kütləvi məzarlıqlar da müqəddəs zi-
yarət yerinə çevriləcəkdir!

Daha sovet repressiya sistemi, "başqa
cür düşün"lər üçün höbsxana, sürgün,
güllələnmə cozəsi yoxdur!

Odur ki, yaddaşları silmək, oradakılara
pozub başqa cür yazmaq mümkün deyil.

İndi reallıqlar dövründür!

Azərbaycanın yaradığı reallıqla isə
hami barışmaq məcburiyyətindədir!

Cünki onu dəyişə biləcək qüvvə
yoxdur!

Ermenistan dəvədən yixilsa da, "höt-
höt"ündən ol çəkmək istəmir...

Nə ordusun var, nə silah, nə də bizim-
lə döyüşə biləcək canlı qüvvəsi...

İran təyyarələrinin və hava məkanının
köməyi ilə Fransadan, Hindistandan köh-
nə-kürüs texniki, silah daşıyb getirir...

Həqiqət isə budur ki, ABŞ, Avropa
İttifaqı Ermenistana arxa durub pul
versələr də, hərbi cəhdətdən müdafiə
edəcəklərinə boyun olsalar da, heç za-
man nə ABŞ, nə də Fransa əsgəri Er-
menistən tərəfindən döyüşərək onları
yerinə ləsəkdir!

Revanşist niyyətləri, separatçıları
Qarabağa, Qarabağı isə Ermənistana
gətirməq cəhdəs tutuya xülyə deyil!

Artıq Azərbaycan qüdrətli lideri,
mahir sərkərdəsi, güclü ordusu, böyük
imkanları və əzəqərən siyaseti olan
müstəqil dövlətdir!

Hər bir vətəndaşı isə əfsanəvi qohro-
man Antey kimi torpaqdan güclənmiş dö-
yüşçüdür!

Bu döyüşçüləri Vətən torpağı üzərində
məglub etmək mümkün deyil!

"Böyük Ermenistan" xülyəsi tərəfindən
tarixin qəbiristanlığında əbədi dofn olundu!

Qarabağ isə dövlət suverenliyi və
Konstitusiya əsasları bərpa olunmuş Azə-
rbaycan torpağıdır!

"Dəmir yumruğ"un dördüncü zərbəsinə
gözəlmədən sülhə gəlmək, ağılanmaq vax-
tidır!

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham
Əliyev indiyədək dediklərinin hamisini
hayata keçirir!

Bundan sonra da dediyini edəcəkdir!

Sühl və əməkdaşlıqdan başqa yoxdur!

23

saat 43 dəqiqə...

Necə deyərlər, əsra bərabər gün...

Bu bir günün mahiyyətində ikişərlik münaqişənin, otuzlilik savaşın, onilliklər boyu davam edən separatizmin "dəmir yumruq"la birdəfəlik möhvə dayanır.

Bu bir günün timsalında Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün, suverenliyinin tam təminatı dayanır.

Bu bir gün Şəhərinəmizin böyüknidasi oldu.

Bu gün isə həmin o bu bir günü qürurunu heç vaxt yaşamadığımız sevinc hissi ilə qeyd edirik.

2023-cü il tariximizdə həm de simvolların mənası ilə eləmətlər oldu. Ötən il xilaskar liderimiz Ulu Öndər Heydər Əliyevin 100 illiyi, Milli Qurtuluşun 30 illiyi, məhtərom İllah Əliyevin prezidentliyinin 20 illiyini qeyd etdiyimiz yubileyərlər silsiləsi ilə kimi yadda qaldı. Amma bu tarixi günlərin sırasına daha bir möhtəşəm hadisə də yazıldı.

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin qüdrətli ordusunu cəmi 23 saat 43 dəqiqəyə həyata keçirdiyi antiterrör tədbirləri ilə 200 illik erməni xülyasını möhvə edərək Azərbaycanın suverenliyini tam təmin etdi.

Neyinə zaman etməyi çox yaxşı bilən Prezident İlham Əliyev bunulandı da dəha bir tarixi missiyasını gerçəkləşdirərək üçüncü bayraqımızı bütün Azərbaycan torpaqlarında dağalandırdı.

Şəhər, ərazi bütövlüyümüzün təminatı

Dörd il önce, 2020-ci il sentyabrın 27-də başlayıb noyabrın 8-də möhtəşəm Zəfərə basa çatan İkinci Qarabağ müharibəsi tariximizdə yeni sohifə açdı. Bu möhtəşəm qoləbo xalqımızı dəha dətnələşdirdi və Zəfərin baş memarı, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin otrəndə dəha də six birləşdirdi.

Azərbaycanın yeniyə tarixini yaranan Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev 30 il işgal altında qalan torpaqlarımızın xilaskarı kimi xalqın qolbində heykəlini ucaldı. O, ox qısa zaman arzində Azərbaycanın uğur tarixini yazdı.

Xalq-ordu-dövlət birliliyinin bərabər təcəssümü ilə "dəmir yumruq" əməliyyatı Azərbaycanın hansı güca sahib olduğunu dünyaya göstərdi. Ən osası da odur ki, 30 il işgalçı Ermenistana havadarlıq edən, illərən cəbhə xottında ona toxribatlar etməyə imkan yaradın güləçərə bəsəfə proses mödaxilə edə bilmədilər. Dünəninin en böyük siyasi təşkilatı olan BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının illorən öncə qəbul etdiyi və 2020-ci ilə qədər kağız üzərində qalan qətnamələrin icrasını Azərbaycan güclə ilə reallığa çevirdi. Azərbaycan Prezidenti canab İlham Əliyev bu qoləbo ilə dünyaya boyan etdi ki, yaşadığımız müasir dövrə hüququn osasları deyil, güclə amili on mühüm silahdır.

Hor savasın sonundan müqavilələr, sənədlər imzalanıb. İkinci Qarabağ savası da tətqiqatlı (Rusiya, Azərbaycan və Ermenistan) Bayanatın imzalanması ilə yekunlaşdı. Mührəbinin dayandırılması üçün yalvaran Ermenistan müqaviləni imzalayarkən boyununa əhdəliklər götürdü.

Təsəssüflər olsun ki, qazanılmış hərbi-siyasi Qolebər neticisində regionda yaranmış yeniyə reallıqlarla barışmayan Ermenistan və onu himayə edənlər illüziyalara qapılıqlarla əqlişərən ərazi iddialarından ol çıkmır, yeni revanş iddialarla çiçəkli edirlər. Ermenistan imzaladığı üçtərəfli Bayanatda (faktiki olaraq kapital-yasiya aktı) irəli gələn əhdəliklərini yerine yetirmir, icra etməli olduğunu müdəddələrə kobul şəkildə pozmağı davam edirdi. 2020-ci il 10 noyabr tarixli üçtərəfli Bayanata zidd olaraq Ermenistanın ilə orzində öz silahlı qüvvələrini, canlı qüvvəsini və texnikasını əraziyimizdə çıxarımdı. İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra möqsədönlü şəkildə Azərbaycana qarşı terror aktlarını həyata keçirmək üçün 2021-ci ilər Ermenistanda istehsal olunmuş minnəldərlər istifadə olundur. Müharibədən sonra Azərbaycan döfələrə Ermenistana davamlı stülh üçün təkliflər irəli sürsə də, möglüb ölkə bundan boyun qəzərdir. 2021-ci ilde Azərbaycan və Ermenistanda sərhəd delimitasiyası üzrə işçi qruplar yaradıldı. Danışçılar böhərən və bölgədə ara-sıra baş verən silahlı toqquşmalarla müşahidə olundur. 2021-ci ilin noyabrında sərhəddə birinci silahlı toqquşmalar baş verdi. Müharibədən sonra ən qanlı toqquşma 2022-ci ilin sentyabrında sərhəddə baş verdi.

Ermenistan razılaşdırılmış və qəbul olunmuş əhdəliklərən sui-iştifädə edərək humanitar möqsədi "Laçın" dəhlizindən çirkin hərbi-siyasi niyyətləri üçün istifadə edərək qanunsuz silah-sursat daşınmayı dayandırmır. Bu azmımız, ermənilər Rusiya sülhməramlı kontingenti-

nin müvəqqəti yerləşdiyi ərazilərimizdə faydalı qazıntı yataqlarının qanunsuz istismarını davam etdiridi. Bununla yanaşı, həmin yataqlarda keçirilməsi planlaşdırılan ilkin monitoringin dəb tutmaması üçün toxribatlar tövirdirdilər.

Buna etiraz olaraq 2022-ci ilin dekabr ayından ölkəmizin qeyri-hökumət təşkilatları nümayəndələrinin, eko-faalların və gənc könlülərin birgə iştirak ilə Laçın-Xankəndi yolunda dinc aksiyaya start verildi. Tam 138 gün davam edən bu aksiya ermənilərin qanunsuz əməllərinin qarşısında dəha də yoxlanıb.

Nohayət, 2023-cü il aprelin 23-də Dövlət Sərhəd Xidmətinin bölmələri tərəfindən Azərbaycanın suveren əraziyinə, Ermenistan ilə sərhəddə, Laçın-Xankəndi yoluñun başlangıçında nəzarət-buraxılış məntəqəsinin qurulması ilə əlaqədar yeni vəziyyət formalaşır. Bununla da Azərbaycan sərhəd bütövlüyüünü təmİN etmiş olur. 2022-ci il dekabrın 12-dən etibarən Laçın-Xankəndi yoluñun Şuşa əraziyindən keçən hissəsində başlanan dinc etiraz aksiyası aprel ayının 28-də dayandırıldı. "Laçın" sərhəd-buraxılış məntəqəsinin yaradılması ilə revanşlıların qeyri-qanuni yolla silah-sursat daşımاسının qarşısı rosmən alınır.

Səhər-kəcid məntəqəsinin açılması Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev 2023-cü ilin avqust ayının 26-də azadlığın təntənə gülərən ərcivəsində Laçın şəhəri gənə bayram tədbirində belə deyərləndiridi: "Bu il aprelin 23-də Laçın rayonunda, Azərbaycan-Ermenistan sərhədində sərhəd-buraxılış məntəqəsi qeyri-qonşuların təsdiqididir. Belə ki, Azərbaycanın hərbi təyinatlı obyektləri yüksək dərəcədən qorunur. Qarabağın Qarabağ bölgəsinə gələn əməkdaşlarının tətbiq etdiyi 5-ci müdafiə briqadasına məxsus surətənərən biri, şəhərin qərəbəndən, 23 aprel bizim ərazi bütövlüyüümüzün tam bərpası deməkdir. Sərhəd-buraxılış məntəqəsinin qurulması orzı bütövlüyüümüzün tam bərpası deməkdir və bunu biz beynəlxalq hüquq ərcivəsində etdik, biz öz orzımızı qoruyuruk, öz sərhədərimizi qoruyuruk və qoruyacaq".

Buna baxmayaraq, yənə də Azərbaycana qarşı hücumların ard-arası kosılmır. Ermenilərin böyük havadarları dənyaya car çökirlər ki, guya Azərbaycan "humanitar folakot" yaradır.

Bununla yanaşı, ordumuzun bölmələri mınaatlanardan və müxtəlif çaplı atıcı silahlardan atəş tutulur. Nöticədə, Azərbaycan Ordusunun iki hərbi qulluqçusu yaralanır. Həmin gün Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində qanunsuz yerləşdirilmiş erməni silahlı qüvvələrinin növbəti terror

aktı noticəsində Ağdam və Şuşa şəhərlərində iki mülki şəxs də hələk olur.

Qeyri-qanuni erməni silahlı birleşmələrinin döyüş mövqelərini gücləndirməsi və bölmələrin yüksək döyüş hazırlığı soviyyəsinə gotirməsi Azərbaycan Ordusunun bölmələri tərəfindən təsbit edilir. Bütün bu toxribatların qarşısının alınması, ütəfəli Bayanatın müddəələrinin icrasının təmin olunması, Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası qurulşunun bərpə edilməsi məqsədilə bölgədə lokal xarakterli antiterrör tədbirlərinə başlanılır.

Antiterrör tədbirləri çərçivəsində Ermenistan silahlı qüvvələrinin birleşmələrinin on xətt və dorinlikdən mövqeləri və uzunmüddətli atəş nöqtələri, eleco də döyüş vasitələri və hərbi təyinatlı obyektləri yüksək dərəcədən qorunur. Qarabağın Qarabağ bölgəsinə qədər qərəbəndən, 23 aprel bizim ərazi bütövlüyüümüzün tam bərpası deməkdir. Sərhəd-buraxılış məntəqəsinin qurulması orzı bütövlüyüümüzün tam bərpası deməkdir və bunu biz beynəlxalq hüquq ərcivəsində etdik, biz öz orzımızı qoruyuruk və qoruyacaq".

Antiterrör tədbirləri - suverenliyin tam təminatı

2023-cü il sentyabrın 19-da Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində erməni silahlı qüvvələri bir sira genişməyən hərbi toxribatlar və terror hücumları tərodür. Ermeni köşfəyyat-diversiya qrupları tərəfindən Əhmədəbəyli-Füzuli-Şuşa avtomobil yoluñun terror məqsədilən evvelcən qurşdırılmış minaların partlaması noticəsində müxtəli şəxslər, Daxili İşlər Nazirliyinin Daxili Qosunlarının hərbi qulluqçuları şəhid olurlar.

Azərbaycan Ordusu, cosur Azərbaycan əsəri 44 günlük İkinci Qarabağ müharibəsində olduğu kimi, bu əməliyyat tədbirlərində də heç bir mülki obyekti, əhalisi ziyan vurmadi. Ölkəmizin Silahlı Qüvvələri suveren əraziyində həyata keçirdiyi kompleks tədbirlərlə yalnız bölgə-

də olan separatçı qüvvələri möhv etmişdi. Büyük xülyalarla yaradılan qondarma rejim iso tarixin arxivinə göndərildi.

Bir sözə, Azərbaycan Ordusunun qarşısında tab gotirə bilməyən Ermenistan ordusunun Qarabağda qalmış bölmələrinin, 30 idən artırdı ki, burada təyinən separatçıların sentyabrın 21-də ağ bayraq qaldırmadan başqa yolları qalmadı. Azərbaycan beynəlxalq hüququn norma və prinsiplerinə səyənərən Qarabağda öz milli haqqını təmin etdi. Bu hadisə Prezident İlham Əliyev qətiyyəti və uzaqqorun siyasetinə, respublikamızın mili maraq və mənəfələrinə qarşıdır. Vətənən qarşılıqlı təmin etməsinin növbəti təminatı.

Sentyabrın 9-da qondarma "seçki"lər keçirən Qarabağda qanunsuz rejim anti-terrör tədbirlərindən və bəşmənən qondarma rejimindən qorunur. Bir sözə, Azərbaycan Ordusunun qarşısında tab gotirə bilməyən Ermenistanın 116-ci maddosunun 3-cü bəndində aydın mətnə ifadə olunub ki, əsərində İrəvanın imzaladığı beynəlxalq sənədlər öz konstitusiyası ilə ziddiyətli edir. Deməli, Ermenistan konstitusiyasında Azərbaycana ərazi iddiaları yer alıb. Dövlətimizin başçısı bunları aradan qaldırılmasını haqq olaraq tələb edir. Çünkü bu, gələcəkdə Azərbaycan və Ermenistan arasında imzalanacaq sələfi sahəsindən qarşılıqlı hüquqi qüvvəni səfər bərabər edə bilər. Ermenistan konstitusiyasının 116-ci maddosunun 3-cü bəndində aydın mətnə ifadə olunub ki, əsərində İrəvanın imzaladığı beynəlxalq sənədlər öz konstitusiyası ilə ziddiyətli edir. Son bir ildə bütün beynəlxalq qurumlar, böyük güclər tərəfindən sələfi sahəsindən qarşılıqlı hüquqi qüvvəni səfər bərabər edə bilər. Ermenistan konstitusiyasının 116-ci maddosunun 3-cü bəndində aydın mətnə ifadə olunub ki, əsərində İrəvanın imzaladığı beynəlxalq sənədlər öz konstitusiyası ilə ziddiyətli edir.

Sentyabrın 9-da qondarma "seçki"lər keçirən Qarabağda qanunsuz rejim anti-terrör tədbirlərindən və bəşmənən qondarma rejimindən qorunur. Bir sözə, Azərbaycan Ordusunun qarşısında tab gotirə bilməyən Ermenistanın 116-ci maddosunun 3-cü bəndində aydın mətnə ifadə olunub ki, əsərində İrəvanın imzaladığı beynəlxalq sənədlər öz konstitusiyası ilə ziddiyətli edir. Son bir ildə bütün beynəlxalq qurumlar, böyük güclər tərəfindən sələfi sahəsindən qarşılıqlı hüquqi qüvvəni səfər bərabər edə bilər. Ermenistan konstitusiyasının 116-ci maddosunun 3-cü bəndində aydın mətnə ifadə olunub ki, əsərində İrəvanın imzaladığı beynəlxalq sənədlər öz konstitusiyası ilə ziddiyətli edir.

Sentyabrın 20-de Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin təqdimatı ilə Azərbaycan Ordusu daha bir möhtəşəm Zəfərə imza atmaqla dənizəyə səs saldı. Bu qoləbə ilə canab İlham Əliyev bayramını Xankəndi, Xocalıda, Ağderədə və bütün Azərbaycan tərəfindən qondarma təqdimatı ilə təqdimatı.

Sentyabrın 20-de Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin təqdimatı ilə Azərbaycan Ordusu daha bir möhtəşəm Zəfərə imza atmaqla dənizəyə səs saldı. Bu qoləbə ilə canab İlham Əliyev bayramını Xankəndi, Xocalıda, Ağderədə və bütün Azərbaycan tərəfindən qondarma təqdimatı ilə təqdimatı. Sentyabrın 20-de Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin təqdimatı ilə Azərbaycan Ordusu daha bir möhtəşəm Zəfərə imza atmaqla dənizəyə səs saldı. Bu qoləbə ilə canab İlham Əliyev bayramını Xankəndi, Xocalıda, Ağderədə və bütün Azərbaycan tərəfindən qondarma təqdimatı ilə təqdimatı.

Sentyabrın 20-de Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin təqdimatı ilə Azərbaycan Ordusu daha bir möhtəşəm Zəfərə imza atmaqla dənizəyə səs saldı. Bu qoləbə ilə canab İlham Əliyev bayramını Xankəndi, Xocalıda, Ağderədə və bütün Azərbaycan tərəfindən qondarma təqdimatı ilə təqdimatı.

olmadığı qədər güclü milli birlik və həmərəyliyin oldo olmasına, milli ruhun dirçəldiləsinə nail oldu.

Dünya İllah Əliyevin sələfi gəndəliyini təqdir edir

Müzəffər Ali Baş Komandanın "Qarabağ Azərbaycandır!" deməyi məcbur etdiyi Ermenistan rəhbərliyi qalib iradonun qarşısında geri çökülər sələfi məqəviləsi imzalanmaqənən hazırlıq boyanıb. Məhz bu iradonun sayəsində Azərbaycan özünən müasir tarixinin yeni mərhələsinə qədər qoymuşdu.

Artı sülh danışçıları öündə bəzi ənəgəllər aradan qaldırılıb. Azərbaycan və Ermenistan vasitəcələsiz danışçılarını davam etdirir. Avqustun 30-da Azərbaycan və Ermenistan arasında dövlət sərhədinin delimitasiyası üzrə komissiyaların birgə fəaliyyəti haqqında əsasnamə imzalanması da göstərir ki, artıq vasitəcələsiz danışçıları təqdimatı.

Sülh məqəviləsinin imzalanma prosesi issa Azərbaycan Prezidentinin irəli sürdürülməsi sələfi təkliflər osasında reallaşıb. Prezident İlham Əliyev sələfi sahəsinə imzalanması üçün iki əsas şartlı hor zaman sələndirir. Birinci, Ermenistan konstitusiyasında deyişiklik edilməlidir. Çünkü bu ölkənin konstitusiyasının preambulasında müstəqillilik beyannəsiməni istinad edilir və orada da Azərbaycanın özəli, tarixi əraziyi olan Qarabağ Ermenistanın birgə fəaliyyəti haqqında əsasnaməni imzalanması da göstərir ki, artıq vasitəcələsiz danışçıları təqdimatı.

• Vətən oldu oğullar

Arzularını Vətənə qurban verdi

Şəhid polis Seymour Mahmudovun nisgilli, qürurlu və şərəfli ölüm yolu

"Zəfərdən az sonra Seymurgil Şuşaya getmişdilər. Qayıdanda polis yoldaları ilə birgə çəkdiyi şəkli telefonunda monə göstərdi. Cox xoşuma gəldi, dedim ki, "Seymur, üçünə də çox qürurlu dayanmışın..." Ancaq anası ölüsün, nə bileydim ki, balamın qürurla dayandığı həmin şəkli bir gün məzər daşına həkk olunacaq..."

"Birdən bilməzsiz, mənə deyərsiniz ki, oğlun ölüb..."

2023-cü il sentyabrın 19-da sohər tezəndən Qarabağdan gələn qara xəbor bütün Azərbaycanı yasa boğdu. Həmin gün Xocavənd yolunda xain düşmənin başdırıcı minanın partlaması noticisindən dörd polisimizin şəhid olmasının eşiən hər kəs dərinərlə üzüldü. Qəhrəmanlıqla şəhid olan polislərimizdən biri dömrünün baharında yolu qırılan, 32 yaşında bu dünyadan nakam köçən Seymour Elsevor oğlu Mahmudov idi...

O günün sohərini Mahmudovlar ailəsi ürəklərindən oğul dəri cökildiyindən xəbərsiz aćmışdilar. Qonaqları olduğu üçün Gülnarəna səbh tezəndən durmmuşdu və işgücə başı qarşılığı üçün artıq bütün Azərbaycanın eşitidir acı xəbəri duymamışdı. Sadəcə vaxt keçdikcə qulaq çalması ki,

dörd nəfer polisimiz minaya düşüb şəhid olub.

Bir gün əvvəl Seymuru Qarabağa yola saldıqları üçün ananın ürəyində səksəkə olsa da, pis fikirlər tarafından qovmuşdu. Amma fikri de min yera getmişdi, öz-özünü qorxu ilə pıçıldamışdı ki, "ay Al-lah, görəsən bu gecə kimin çərəğ'i söndü, o dekim evin özüşdü!..."

Ancaq saat 11 radolerdən uşaqlardan birinin qaçaraq evə golib "küçədə çoxlu polis var, Elsevor omini axtarırlar", - deməsi ilə sanki dünyası başına uçaşmış, ikiellili dözlərindən cırpaçraq nalo çökmişdi ki, "evim yixıldı, Seymouruma nəsə olub..."

Tez pillələnlərə qaçaraq özünü həystə atmış, doqquzın qapısını açanda iso gərməşdi ki, ləlahi, qapılarını ağızında o qədər polis var ki... O an elə bil qədəmləri qırılmış, her şeyi başa düşmüşdürü...

Əli yerdən de, gəydən do üzülen ana çarşısilikdən ne edəcəyini bilməmiş, gələnlərə dodaqları titrəyə-titrəyə söyləmişdi ki, "birdən bilməzsiz, monə deyərsiniz ki, oğlun ölüb..."

Xidmət yolu

Əslən Cəbrayıllı rayonundan olan Seymour Mahmudov 1991-ci il iyulun 12-də Baki şəhərində anadan olub. 2009-2011-ci il tarixlərində hərbi xidmətdə olmuşdur.

Seymur Mahmudov 2012-ci il iyunun 13-də daxili işlər orqanlarında xidməti qəbul edilərək DİN-in Əlahiddə Çevik Polis Alayının Xüsusi toynınlı ikinçi taborunda polis nəfəri vəzifəsində çalışıb. İşğaldan azad olunmuş orzılırdən xidməti-döyüş tapşırıqlarının yerinə yetirilmişsi möqsədiilə sabiq polis nəfəri Seymour Mahmudov Şuşa şəhərindən qazancıda qırılıb. 2023-cü il sentyabrın 19-da Xocavənd rayonu istiqamətində nəqliyyat vasitəsilə hərəkətədə olarkən qanunsuz erməni silahlı birləşmələri tərəfindən quraşdırılmışdır.

Onun mərhmətini milyonlar görmüşdülər

Şəhid olacağı yuxusunda eyan olmuşdu

Gülnarə ilə Elsevər Mahmudovlar 1990-ci ilin payızında ailə qururlar. İki oğul övladları olur. Böyüküne Seymour, kiçiyine Teymur adı verilir. Övladlarının yolunda saçlarını süpürgə edən gənc ata-ana onların sağlam, töhsili, on əsası comiyətə, vətənə yararlı olmaları üçün

gecə-gündüz çalışırlar. Əllərini çörəyo çatdırırlar, Teymuru evləndirirələr, Seymourun toyunu görmək qismətlərinə yaxşıdır.

Seymurla bağlı xatirələrini göz yaşları içərisində danışan Gülnarə ona deyir ki, o, uşaqlıqından sakit, mülayim, sözbağışlı olub.

- Allah onu 32 yaşında olimizdən aldı. Bu yaşına qədər Seymuru bir övlad olaraq bizi heç vaxt incitmədi. Uşaq yaşlarından sakit təbiəti, torbiyəli, böyük-küçük yeri bilən, mərhamətli idi oğlum. Dorslerini yaxşı oxuyurdı, bir dəfə olsun, mülliimlərindən şikayət etmişdi. 5 yaşından idmanla möşəl olub. Karate, sorbəst güləş üzrə idmənda naliyyətləri də var idi, medallar qazanmışdı.

O, 11 il üç ay polis kimi xidmət göstərdi, həmisi işində intizamlı oldu. Vətən məhərabasından sonra Seymurgil vaxtaşırı Qarabağın bütün bölgələrinə ezmə edildi. Bir dəfə Şuşaya qış vaxtı getmişdi. Bir dəfə monə orada çoxdirdikləri şəkli göstərdi. Şəkilde Əzizbəy (şəhidi polis Əzizbəy Muradov) və bir neçə başqa polis yoldaşları vardi. Dedi, "ana, bu da Şuşanın dumanlı dağları..."

Tərpaqlarımızın, ata vətəni Cəbrayılin azadlığına görə çox sevinir, qururlarındır. Hələ əsgəri xidmətə gedəndə ondan soruşmazları kənara baxıb. Həm həmin pişiklər əsgər cərəyanı düzüldən kimi onun qarşısına düzüldərlər. Pişiklərə hər gün yemək götürür, əlləri ilə yedidir, xəstələndən qulluq edərdi, sağaldı...

Seymuranın qapısını açmış, qızıl çəməni qızılırla bəzəyirdi. Xalası ondan qarşılıqlı "Mərhamətli polis" adı ilə milyonlarla baxış toplayıb. Onun 11 pişiyi var idi. Maşınının sosu göləndə həmin pişiklər əsgər cərəyanı düzüldən kimi onun qarşısına düzüldərlər. Pişiklərə hər gün yemək götürür, əlləri ilə yedidir, xəstələndən qulluq edərdi, sağaldı...

O, 11 il üç ay işləyib evimizə qazanc gotirdi. Bu illər ərzində maaşını qəpiyinə kimi əsgər biza verdi. Həc vaxt icazəsiz öz halal qazancından bir manat da götürür. O, uşaq deyildi, həddi-büllüğü çatmış kişi idi. Nə də biz onu buna məcbur etmirdik... Sadəcə öz torbiyəsinin, mərəfinin, hərəmot hissiniñ monəvi toləbi ki, mi yerinə yetirirdi bunu.

Yeni işə gedən vaxtları idi. Evə bir az gec gelmişdi. Atası dedi ki, "Seymur, xahiş edirəm axşam saat 9-dan sonra baydırda qalmış". O enənə bir dəfə de pozulmadı. Gözüm saatda qalrırdı. 9-a bir dəqiqə də qalmış olsa Seymour evə golirdi. Təbii ki, işlə bağlı harasa gedəndə mütləq xəber verirdi ki, narahat olmayaq...

Bələ insanlar seçilmiş olur. Vətəminin, xalqının sevmək, tərpaq uğrunda canını födə etmək yalnız bu cür seçilmiş insanlara nəsib olur...

Ürəyim qovrulurdu... Axi mən oğul böyütmüşdüm, onu eziyyətə o yaşa çatdırımdım. Düzdür, dilim deyir ki, "vətənə sağı olsun", amma aksi ürəyim içəridə parç-paçra olur.

Atası ilə birlikdə Seymurnun qayğısına elo qalmışdı ki, ona elo sevgi vermişdi ki... Atası hər gün sohər-sohər 30 yaşında kişişin telini sigallaya-sığallaya dərguzardı ki, "başına dönüm, dur, işə gedəcikirsin..."

Atası da, mən de qarşımızı bir məqsəd qoymuşdu ki, uşaqlara düzgün torbiyo verək, onları sevgi, mərhamətə böyükəd. Hər hanı iş olanda, onlara da məsləhətlərdir, fikirlərinə öyrənidir. Həm də olañ gözlərini açan dördələr ki, bizi bir-birimizə çox bağlıyıq. Ona gələn gizlin sözünü ancaq ona deyirdi.

Golib yeməyini yedi, süzdüyüm çayı heç axıracan içmədən durdu. Dedi ki, heç kimlo yox, bir tek nənomlu görünəcəm (82 yaşlı ata nənəsi Suqra Seymour şəhid olandan sonra infarkt keçirdi, möhikən xostələndi). Nənəsi sirdə idi. Ürəyinin gizlin sözünü ancaq ona deyirdi.

Seymur şəhid olandan toxminən bir ay əvvəl nənəsinə bir yuxusunu danışmışdı. Gərməndəki, bibasi yuxuda ona deyib ki, "Seymur, vaxt-vədət çatıb, beli götür gəl sonin evinin bünövrəsini qazzaq. Bir bel babası, birinci de Seymour götürüb ona ev bünövrəsi qazibrə. Sonra babası deyib ki, "burada sono gözəl ev ti-kəcəyik".

Seymuranın qazanılmış şəhərə qədər gələn 30 yaşlı qazan. Hər gün əvvəl Seymurnun nazını çəkmiş, analıq missiyamı yerinə yetirmişəm. Ancaq valideynlik borcumu yerinə yetirə biləmədim. Ona nişan, toy elçəyə bilmədim.

- Bir təskinliyim ondadır ki, körpə vaxtından Seymurnun nazını çəkmişəm, analıq missiyamı yerinə yetirmişəm. Ancaq valideynlik borcumu yerinə yetirə biləmədim. Ona nişan, toy elçəyə bilmədim. Hər gün atası ilə birgə oğlumuzun Binoqadı kond qəbiristanlığında məzarını ziyarət edir. Bir gün getməyənələrə bəliyəm Seymour bəzən nigar qalır. Təkcə orada ürəyimi rahat bolşalda bilirom.

Seymuranın qazanılmış şəhərə qədər gələn 30 yaşlı qazan. Hər gün əvvəl Seymurnun nazını çəkmiş, analıq missiyamı yerinə yetirmişəm. Ancaq valideynlik borcumu yerinə yetirə biləmədim. Ona nişan, toy elçəyə bilmədim.

Hər gün atası ilə birgə oğlumuzun Binoqadı kond qəbiristanlığında məzarını ziyarət edir. Bir gün getməyənələrə bəliyəm Seymour bəzən nigar qalır. Təkcə orada ürəyimi rahat bolşalda bilirom.

Hər gün atası ilə birgə oğlumuzun Binoqadı kond qəbiristanlığında məzarını ziyarət edir. Bir gün getməyənələrə bəliyəm Seymour bəzən nigar qalır. Təkcə orada ürəyimi rahat bolşalda bilirom.

Atası ilə birgə oğlumuzun Binoqadı kond qəbiristanlığında məzarını ziyarət edir. Bir gün getməyənələrə bəliyəm Seymour bəzən nigar qalır. Təkcə orada ürəyimi rahat bolşalda bilirom.

Atası ilə birgə oğlumuzun Binoqadı kond qəbiristanlığında məzarını ziyarət edir. Bir gün getməyənələrə bəliyəm Seymour bəzən nigar qalır. Təkcə orada ürəyimi rahat bolşalda bilirom.

Atası ilə birgə oğlumuzun Binoqadı kond qəbiristanlığında məzarını ziyarət edir. Bir gün getməyənələrə bəliyəm Seymour bəzən nigar qalır. Təkcə orada ürəyimi rahat bolşalda bilirom.

Atası ilə birgə oğlumuzun Binoqadı kond qəbiristanlığında məzarını ziyarət edir. Bir gün getməyənələrə bəliyəm Seymour bəzən nigar qalır. Təkcə orada ürəyimi rahat bolşalda bilirom.

Atası ilə birgə oğlumuzun Binoqadı kond qəbiristanlığında məzarını ziyarət edir. Bir gün getməyənələrə bəliyəm Seymour bəzən nigar qalır. Təkcə orada ürəyimi rahat bolşalda bilirom.

Atası ilə birgə oğlumuzun Binoqadı kond qəbiristanlığında məzarını ziyarət edir. Bir gün getməyənələrə bəliyəm Seymour bəzən nigar qalır. Təkcə orada ürəyimi rahat bolşalda bilirom.

Atası ilə birgə oğlumuzun Binoqadı kond qəbiristanlığında məzarını ziyarət edir. Bir gün getməyənələrə bəliyəm Seymour bəzən nigar qalır. Təkcə orada ürəyimi rahat bolşalda bilirom.

Atası ilə birgə oğlumuzun Binoqadı kond qəbiristanlığında məzarını ziyarət edir. Bir gün getməyənələrə bəliyəm Seymour bəzən nigar qalır. Təkcə orada ürəyimi rahat bolşalda bilirom.

Atası ilə birgə oğlumuzun Binoqadı kond qəbiristanlığında məzarını ziyarət edir. Bir gün getməyənələrə bəliyəm Seymour bəzən nigar qalır. Təkcə orada ürəyimi rahat bolşalda bilirom.

Atası ilə birgə oğlumuzun Binoqadı kond qəbiristanlığında məzarını ziyarət edir. Bir gün getməyənələrə bəliyəm Seymour bəzən nigar qalır. Təkcə orada ürəyimi rahat bolşalda bilirom.

Atası ilə birgə oğlumuzun Binoqadı kond qəbiristanlığında məzarını ziyarət edir. Bir gün getməyənələrə bəliyəm Seymour bəzən nigar qalır. Təkcə orada ürəyimi rahat bolşalda bilirom.

Atası ilə birgə oğlumuzun Binoqadı kond qəbiristanlığında məzarını ziyarət edir. Bir gün getməyənələrə bəliyəm Seymour bəzən nigar qalır. Təkcə orada ürəyimi rahat bolşalda bilirom.

Atası ilə birgə oğlumuzun Binoqadı kond qəbiristanlığında məzarını ziyarət edir. Bir gün getməyənələrə bəliyəm Seymour bəzən nigar qalır. Təkcə orada ürəyimi rahat bolşalda bilirom.

Atası ilə birgə oğlumuzun Binoqadı kond qəbiristanlığında məzarını ziyarət edir. Bir gün getməyənələrə bəliyəm Seymour bəzən nigar qalır. Təkcə orada ürəyimi rahat bolşalda bilirom.

Atası ilə birgə oğlumuzun Binoqadı kond qəbiristanlığında məzarını ziyarət edir. Bir gün getməyənələrə bəliyəm Seymour bəzən nigar qalır. Təkcə orada ürəyimi rahat bolşalda bilirom.

Atası ilə birgə oğlumuzun Binoqadı kond qəbiristanlığında məzarını ziyarət edir. Bir gün getməyənələrə bəliyəm Seymour bəzən nigar qalır. Təkcə orada ürəyimi rahat bolşalda bilirom.

Atası ilə birgə oğlumuzun Binoqadı kond qəbiristanlığında məzarını ziyarət edir. Bir gün getməyənələrə bəliyəm Seymour bəzən nigar qalır. Təkcə orada ürəyimi rahat bolşalda bilirom.

Atası ilə birgə oğlumuzun Binoqadı kond qəbiristanlığında məzarını ziyarət edir. Bir gün getməyənələrə bəliyəm Seymour bəzən nigar qalır. Təkcə orada ürəyimi rahat bolşalda bilirom.

Atası ilə birgə oğlumuzun Binoqadı kond qəbiristanlığında məzarını ziyarət edir. Bir gün getməyənələrə bəliyəm Seymour bəzən nigar qalır. Təkcə orada ürəyimi rahat bolşalda

♦ Vətən oldu oğullar

5 illik xoşbəxt həyatımı 5 ömrə dəyişmərəm

Şəhid Allahverdi Səfiyevin yarımcıq qalmış arzularını indi ailəsi gerçəkləşdirir

2013-cü ilin sentabr ayı idi...

Bakıda, Pedagoji Kollegin birinci kursunda oxuyurdum. Dörsə gedəndə avtobusda hərbi formada olan bir oğlan durub yerini mano verdi. İlk tanışığımız belə başlıdı...

Ard-arda mənən hər gün yəri verən bu hərbi diqqətimi çəkdi. Elə olurdu ki, bəzən avtobusda olmurdı. Özündən asılı olmayaq, gözüm onu gəzirdi. İlk dəfə üzüntü baxanda qəmlı gözləri, qızarın üzü, alının qırış diqqətimi çəkdi...

Yəsadığı bütün çətinliklər gözlərindən oxunurdu. Mən ona baxan günün sanki qəmlili gözlərinə işq goldı... Üzündən nur töküldürdü. Sanki dünyə onun idi. Elə bil quş kimi qanad açıb uçmaq istəyirdi...

İlk tanışışq

Tanışığımız ilk bir ili belə keçdi. Mənən yaxınlaşdır hec no deyo bilmədi... Növbəti tödris ilində ikinci kursa başladığım gün dörsə gedəndə yenidən rastlaştıq. Üzündəki sevinc, təbəssüm, xoşbəxtlik hissi sanki avtobusa siğndı. Mənən yaxınlaşdır "hardaydın möləyim" soruşdu. Bu utancıq olğanın cosarotino, aramızda olan ilk səhəbət zamanı işlətdiyi "möləyim" kolmosuna çox tövəccibləndim. Sən demə, homin gün daha "irəli gedər" mənən hiss etdirməden kitabımı telefon nömrəsini də yapişdırıa bilmişdi...

Məktəbdə qızlar kitabımı yapıdırılmış telefon nömrəsinə görüb kimin nomrasi olduğunu sorusunda anladım ki, bu adını bilmədiyim qəhrəmanının nömrəsidir... Nömrəni telefonuma yazdım...

İki gün onu görmədim... Hor yerdə görünü onu gəzirdi. Nəhayət, telefonda yazdığı "status" qarşına çıxdı. Yazılmışdı ki, "möləyimi iki gündür görmürüm"...

Tanımadığım bir adamın məni bu cür sevməsi, diqqəti, qayğısı artıq öz işini görmüşdü. Üreyim sanki od tutub yanındı. Hara baxırdı onu menən tuşanın mənəli gözlərini görürdü. Qoribedir, ilk dəfə üz-tərə, göz-gözü səhəbətimiz dindən, nəməzdan, müqəddəs kitabımız "Quran"dan oldu. Hor kimiz namazçılan idik. Özünü mənən təqdim edəndə "Adım da Allahverdi", - dedi.

2013-cü il aprelin 16-sı daxili qoşunların xüsusi toyinatlı bölməsində baş atıcı vəzifəsində fealiyyətə başlayan Allahverdi Səfiyev 2019-cu ilin yanvar ayında "Qoşun xidməti və hərbi intizamın yekunu üzrə xidməti vəzifə borcunun icrasına layiqince yanadsıqına, şəxsi nümunə, yüksək hərbi intizam nümayiş etdirildiyinə görə" komandanlıq tərəfindən mükafatlandırılır. 2018-ci ildə ailə quran A.Səfiyev 2019-cu ildə qızı Məryəm, 2020-ci ildə oğlu Ömer dünyaya gəlir.

Sevinc xanım onun əbədi qəhrəmanı, şəhid həyat yoldaşı - 2023-cü il sentyabrın 23-də Qarağabda antiterror əməliyyatı zamanı şəhid olmuş Hərbi Dəniz Qüvvələrinin xüsusi toyinatlı bölməsinin miçmanı Allahverdi Səfi oğlu Səfiyevdən danışır...

Gözlərində böyük qüssə ilə yanaşı, əbədi sevginin sonsuz hərəkatını aydın hiss edirik...

Allahverdinin doğduğu Ucar rayonunun Bağman kəndində, ata ocağında doğmaları ilə yarımcıq qalmış ömrənə kitabını səhifələyirik...

Səfiyev Allahverdi 1993-cü il sentyabrın 15-də Ucar rayonunun Bağman kəndində anadan olub. Kiçik yaşlarından atasını itirən Haqverdi ilə Allahverdiyi min hər eziyyətə anası Rəfiqə xanım böyüdüb.

2011-ci ildə şəhid Sehran Salmanov adına orta məktəbi bitirən Allahverdi biliyi, bacarığı, davramışı ilə məktəbə nümunə sağıldılardan olub. Elə orta məktəbi bitirdiyi il oktyabrın 3-də hərbi xidmətə yola düşüb.

Onun kimi qardaş hanı?

Qardaşı Haqverdi Səfiyev xatirələrini bəltişür:

- Uşaqlıdan arzusu hərbi olmaq idi. Cox danışmağı heç sevmirdi. Həməni oturub nə isə fikirlərəndə. No fikirləşməyi

istirak edir. Antiterror əməliyyatları zamanı döyüş yoldaşları erməni qəşkalarından qoruyaraq 10-dək separatçını məhv edir və qəhrəmanasına şəhid olur.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 7 noyabr 2023-cü il tarixli qərar ile baş əsgər Səfiyev Allahverdi Səfi oğlu ölümündən sonra 3-cü dərcəli "Vətən xidmətə görə" ordəni və "Vətən uğrunda" medalı ilə təltif edilir.

Vətənə yadigar iki övladı qalib. Məryəm 6 yaşında, Ömer isə 5 yaşındadır.

Cətin uşaqlıq illəri

Anası Rəfiqə xanımın Allahverdi haqqında xatirələri:

- Allahverdi uşaqlıqdan çox sakit idi. Ham onu sözəbaxan, başsağlığı uşaq kimi tamayırdı. Oğlum qeytiyyən xəbərcilik etməzdi. Ən nifrot etdiyi şey xəbərcilik idi. Yanında baş soşəydi, özünü də verirdi, amma sırr verməzdə. Yetimciklə, min eziyyətə böyütmüşdən onu. Birini tapanda, birini tapmazdı. Mənən çox gözəl onlardı. Bi yaxşı işimi, bir xoş xəbərimi eşidən özünü dünyənin xoşbəxti hesab edirdi. Onun kimi dost, onun kimi qardaş heç qərmədim. Torpaq yaxşları tez alır əlimizdən. Allahverdi də canını müqəddəs bildiyi torpaqların azad oluması üçün qurbanırdı.

2013-cü il aprelin 16-sı daxili qoşunların xüsusi toyinatlı bölməsində baş atıcı vəzifəsində fealiyyətə başayan Allahverdi Səfiyev 2019-cu ilin yanvar ayında "Qoşun xidməti və hərbi intizamın yekunu üzrə xidməti vəzifə borcunun icrasına layiqince yanadsıqına, şəxsi nümunə, yüksək hərbi intizam nümayiş etdirildiyinə görə" komandanlıq tərəfindən mükafatlandırılır. 2018-ci ildə ailə quran A.Səfiyev 2019-cu ildə qızı Məryəm, 2020-ci ildə oğlu Ömer dünyaya gəlir.

Göz yaşı içinde boğulan ömrə-gün yoldaşı Səvinc xanım səhəbət qoşular:

- Allahverdi ilə münasibətimizi bilən ailəm, qohumlarım bu izdivaca etiraz edilər. Birlikde namaz qılıb Allaha yalvarırdı ki, ya icimiz canım birləşik al, ya da valideynlərimin ürəyinə insaf sal bizi ayırmışınlar. Çox şükr. Dualarımız qəbul olundı. Allahverdinin gözəl ərəyini, mədəniyyətini, alicənəbləyi, vətənə necə ürkət etdiyini görən valideynlərim axır ki, izdivaca razı oldular. 2016-ci ilde nişanlanırdı...

Biz 2018-ci ildə ailə həyatı qurduguz. 2019-cu ildə qızımız Məryəm dünyaya gəldi. Məryəmin anadan olanda Allahverdi işsə olduğu üçün göləmənmişdi. Quş kimi çırıplı. Ürəyi bizimlədi.

Məryəmin adını da özü qoymusdu. Çox qəribə idi. Deyirdi ki, inanı bilmərim mənəni ailəm, qızım var. Qəti düşübülməzdik, o qədər çətin uşaqlıq keçirib belə xoşbəxt olacağam. Məryəmi çox isteyirdi...

Deyirdim ki, sonin bu sevgini qışqırıram... 2020-ci ildə mühərbibödə olanda Məryəmin düzünya gəldi. Elə deyirdi ki, usaqlar anadan olanda da, 1 yaşını tamam edəndə də yanımızda olmamışam. Deyir-

dim canın sağ olsun, belə şəyələri fikirləşmə. İlk dəfə Ömeri 3 aylığında gördüm...

Məhərbibödən söz düşəndə deyirdi ki, uğurum Ömrənə aiddir. Onun işləyi, qayğısı, sakit heyat üçün döyüşməsem. Vətən məhərbibödən şəhid olan qardaşlarımızın qisası Allahverdinin yadından çıxmır. Tez-tez tekrar edirdi ki, yenidən məhərbi böla, on qabaqda döyüşüb qardaşlarının qisasını alacağam. 10 illik qurşur xidmətdən sonra Allahverdi 2022-ci

Allahverdi Səfiyev 2023-cü il sentyabrın 19-də Fərrux yüksəkliyi və Ağdaro rayonunun Sırxavənd, Canyataq, Gülyataq kəndləri orasında erməni separatçılara qarşı antiterror əməliyyatlarında

ilin aprel ayında Daxili Qoşunlardan ayrlırdı...

7 ay orzında görmədiyimiz yerlərə apardı bizi. Elə bil bütün işlərini tamamlamağa töloşirdi.

Bir dəstə gül...

Gülləri çox sevirdi. Nişanlı olanda da mənən tez-tez gül alırdı. Bir gün evə bir dəstə gül ilə gəlməmişdi. Bu, forqlı gül idi. Dedi ki, usaqları xəstəxanadan çıxarımda heç birində yanında ola biləmmişim, ürəyimdə qalib. Bi gülü də ona gőrə almışam. Hom sevindim, hem də uroyino saldıguna görə kövrəldim...

Kasib adamın ürəyi böyük olur, mərd olurlar.. Allahverdi ürəyi da dağ boyda idi. Mərd və fədakar idi. Özü yemək balaclarına yedizirdi. "Mon korluq çökək böyümüşəm, övladlarınım mon çoxan özəbi çəkməsinə imkan verərəm" - söleyirdi. Usaqlarla çox qayğı göstərədi. Ata olduğunu üçün fəxr edirdi. Onun bütün dünyası Məryəm, Ömer idi...

Səhidliyini öncədən duydı

Hərbi olmayı ilə qırurıldır. Deyüdən, hor oğlun işi deyil hərbi olub vələmün üstündə yeriye. Sənki əsər olmaq üçün doğulmuşdu. Qisas deyib dad edirdi... Noyabrda yenidən Hərbi Dəniz Qüvvəlinin komando kursuna qatıldı və kursu müvəffəqiyətlə bitirdi. 61 kursantın içində göstəricilərinə görə 9-cu olmuşdu. Elə heç deyirdi ki, mənim yaşım çox oldu. Yaşım az olsayı, 1-ci yerdə olardım. 4 ay idi Hərbi Dəniz Qüvvəlinin işləyirdi. Sevinci yero-göyoşu şırmışdı. Dedi ki, 44 günlük Vətən məhərbibödəndə qayıdacağına söz verdim, qayıtdım da... Bu dəfə məni sağlam gəzləmə...

Sentyabrın 19-u saat 12-də antiterror əməliyyatı başladı. Çox həyəcanlı idim. 44 günlük Vətən məhərbibödəndən heç bu qədər narahat olmamışdım. Zəng çatırıldı ki, ona qəcümle qısqırıb dedim ki, men də qəbiristanlığğa dəfnə gedəcəyim. Fikirəsindən ki, məzərə tabutda qoymayacaqlar. Özümü məzərə atıb Allahverdiyi görərəm. Bəlkə Allah sosimi eşidib canımı, aλanı, məni də onunla bir qəbirdə dəfnədərlər.

Güclü topayıb soru bilmədim ki, no olub, niyə elə danışırsan. Sağollaşdı. 09:46-də yenidən zong vurdu. "Sizi cox sevirəm", - dedi. Yeno Məryəmə danışdı: "Ata sona ne aλsin", - dedi. Məryəm də şokolat, çöplü sok al, daha nolorsa sıfariş etdi. Son sözü "Ömer do, son do, ana dəmən hər şeyimsiniz", - deyib sağolışdı. Bu, bizim son danışığımızdı...

Gah dedilər yaralıdır, gah dedilər sağdır, gah da şəhid olduğunu söylədilər. Mon şəhid olmaghanın başqa bütün xəbərlərə inanmaq istəyirdim. Deyirdim ki, ona qılıq olmasa da gələsin. Ona gözüm kimi baxaram. Bir o mənən gözəl gözələrini görəbəsizdir. Sentyabrın 28-i günü yaralı olduğunu dedilər. Bilmirdim sevinim, ya ağlayım? Sadəcə, donub qalmışdım. Həc no fikirəsə bilmirdim. Bir dənənə qulaqlıqla bir ses geldi: "Tabutu qoyma yer aqın". Mon onu sağlam gəzleyirdim, amma tabutun qucaqladım.

Tabutu gotirmişdilər, amma men hələ də inanmadım. Deyirdim qızın tabutu, Allahverdi yatan tabutda özüm yatacağam. Tabutu açmadılar. Güclü ona çatdı ki, var gücümle qısqırıb dedim ki, men də qəbiristanlığğa dəfnə gedəcəyim. Fikirəsindən ki, məzərə tabutda qoymayacaqlar. Özümü məzərə atıb Allahverdiyi görərəm. Bəlkə Allah sosimi eşidib canımı, aλanı, qohumları, dostları, demək olar ki, hamının böyük hərəkətini qazanmışdı Allahverdi...

Sentyabrın 19-u saat 12-də antiterror əməliyyatı başladı. Çox həyəcanlı idim. 44 günlük Vətən məhərbibödəndən heç bu qədər narahat olmamışdım. Zəng çatırıldı ki, ona qəcümle qısqırıb dedim ki, men də qəbiristanlığğa dəfnə gedəcəyim. Fikirəsindən ki, məzərə tabutda qoymayacaqlar. Özümü məzərə atıb Allahverdiyi görərəm. Bəlkə Allah sosimi eşidib canımı, aλanı, qohumları, dostları, demək olar ki, men də onunla bir qəbirdə dəfnədərlər.

Bizimlə danışandan sonra atama zong vurub "usaqları sizə emanət edirəm" - deyib. Biz ailə ailendən sonra xüsusi vurgulayardı ki, men atasız deyiləm, atan mənim də atamdır. Valideynlərim onu dəyər olası alırdı. 4 ay iddi Hərbi Dəniz Qüvvəlinin işləyirdi. Sevinci yero-göyoşu şırmışdı. Dedi ki, 44 günlük Vətən məhərbibödəndə qayıdacağına söz verdim, qayıtdım da... Bu dəfə məni sağlam gəzləmə...

Bu sözün özü bizi dəha görənlişdirdi. Bütün ailə bilirdi ki, Allahverdi no olursa, binciri bizo zong vurardı. Mənimlə dəməni bilməsəydi, atamla, qardaşla danışardı...

Məryəmin yuxarıları

No deyecəyimi bilmirdim. Sənki canım çıxıb, quruyub yerimdə qalmışdım...

5 illik evlilik həyatımızda Allahverdi dənənən gülənən ağrısız etməmişdim. Bir dəfə də olsun qolbımı qırımayan, sevdiyim, yoldun canımı qurban vera biləcəyim insanın bu sözü moni sanki yerə çırpmışdı. Ayaqı üzündən...

Allahverdi qapıdan çıxanda dizimi yera atub olımı Allaşa aćdım. Dədim, ya Robbins alacağın bir can varsa, monim canımı Allahverdinin qurbanı kimi qəbul et. Ona qıyma... Axşamıştı monə zong etdi. Dedi ki, yur-yığış et, qardaşına demisəm sizi atılgı aparsın. Bizi gecə goləcəyik. Usaqlar üçün paltar götür. Cavab verdim ki, heç bir yero getməyəcəm...

Son zəng

Allahverdi meni dilə tutub isar edirdi ki, atamıq ledim. Mən onu "səni bu evdən yola salısmışam, bu evde da sağ-sala mat qarşılıyacağam", - deyirdim. Məhərbi böyə gediyindən, fikriniz bizaqlaş

● "Əsrin müqaviləsi" - 30

Ötən 30 il göstərdi ki, Azərbaycanın yeni neft-qaz stratejiyası istər iqtisadi, istərsə də siyasi baxımdan oldukça qəqiq və böyük əzaqqörənləkə seçilmişdir. Təməl daşı "Əsrin müqaviləsi" olan bu strateji ölkəmizin hərtoroflı inkişafına təkan vermiş, iqtisadi gücünə və siyasi nüfuzunu artırılmış, xalqın rəfah halını yükseltmişdir.

Müəllifi Ümummilli Lider Heydər Əliyev olan "Əsrin müqaviləsi" əsrlərə hesablanmış möhtəşəm bir sazişdir. Həm do mosolo təkcə ondan ibarət deyil ki, 7 il əvvəl Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə bu sazişin müddəti XXI əsrin ortasında uzadılmışdır. 2017-ci il sentyabrın 14-də imzalanan homin saziş "Yeni əsrin müqaviləsi" adını alıb.

1994-cü il sentyabrın 20-də imzalanan, Xəzərin Azərbaycan sektorundakı "Azəri-Çıraq-Güneşli" (ACG) yağıtlarının tammiqyaslı işlənməsini əhatə edən, qisa şəkildə "Əsrin müqaviləsi" kimi tanınan kontraktin icrası ölkəmiz üçün həm do beynəlxalq enerji aləminə, dövlətimizin başçılarının sözləri ilə desək, geniş qapı açıb. 2017-ci il noyabrın 8-də Azərbaycanda iki milyard ton neft hasil olunması müəsibətli keçirilən tətənəli məraması Prezidentimiz "Əsrin müqaviləsi"ndən sonra heyata vəsiqəsi alan digər layihelerin reallaşması xronologiyasına müraciət edərək deməmişdir: "Bugün Azərbaycan dünündə neft və qaz hasil edən ölkə kimi tanınır. Bizim dünündəkən rələməz, gücümüz artıb və bunun temsilində Heydər Əliyev neft strateyiyanı dayanır. 1990-illərdə neft sonayesi ilə bağlı bir çox tarixi hadisələr bacarlıdır. Mon xüsusi Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəmərinin işə düşməsini qeyd etməliyim. Ulu Öndər Heydər Əliyev öz əlləri ilə bu kəmərin teməlini qoymu və 2006-ci ildə biz bu kəməri istifadəyə verdik. 2007-ci ildə Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəməri işə düşdü ki, bu gün bizim qaz ixracımızın əsas infrastruktur layihəsidir və bu kəmər əsasında bu gün "Cənub qaz dəhlizi" layihələri icra edilir. 1990-ci illərdə Bakı-Novorossiysk və Bakı-Supsa neft kəmərlərinin biri tömər olundu, digəri yenidən tikildi. Yəni o vaxt neft infrastrukturunun əsası qoymulub və 2000-ci illərdə do bu process davam etdirildi".

Bu sözlərin deyildiyi vaxtdan 7 il keçir. Ötən dövr ərzində neft-qaz və

AÇG-dən başlanan yol geniş dəhlizlərə qovuşur

ixrac layihələrimiz çərçivəsində növbəti uğurlar qazanılıb. 2018-ci ilin mayında "Cənub qaz dəhlizi" istifadəyə verilib. Təxminən bir ay sonra bu dəhlizin bel sütunu, birləşdirici halqası sıxlıq TANAP (Trans-Anadolu Qaz Boru Kəməri) "Şahdəniz" yatağının işlənməsinin ikinci mərhəlesi çərçivəsində çıxarılan qazı Türkiyəyə çatdırıb. "Cənub qaz dəhlizi"nin sonuncu segmenti olan TAP (Trans-Adriatik Qaz Boru Kəməri) isə 2020-ci ilin sonlarından başlayıraq Azərbaycan qazını Avropana noqla edir.

Azərbaycanın təsəbbüsü və aparıcı qüvvəsi ilə çəkilən, haqla olaraq İlham Əliyevin meqalayılığı adlandırılaraq 3500 kilometrlik bu dəhliz sayısında ölkəmiz artıq pan-Europa qaz tohutztaqlarını kimi tanınır. Azərbaycandan məvi yanacaq idxlən ölkələrinə 10-a qatib və bu, son həddi deyil.

"Əsrin müqaviləsi" ölkəmizə zəngin neft-qaz infrastrukturda böyük rol ola bilər. Sex vo tikinti sahələri modernləşdirilən illər müəssisələrinə baxıb. Heydər Əliyev adı Bakı Derin Özüllər Zavodudur (BDÖZ). Sovet döndəmində Ümummilli Liderin sayı ilə Azərbaycanda tikilmiş, bu gün isə genişləndirilmiş, modernləndirilmiş BDÖZ dünya standartları səviyyəsində

do fəaliyyət göstərən bir müəssisədir. Mütəxəssislerin fikrincə, əgər bu zəvər olmasayı, Azərbaycanın son on illiklərde həyata keçirdiyi neft-qaz layihələrinin hər biri on azy beş il longiyordı. BDÖZ neinki AÇG üçün genişməyəsi sıfarişlər yerində yetirib, "Şahdəniz" və digər layihələr üçün dənəcəsəl işlər həyata keçirib, indi də öz faaliyyətinə müvəffeqiyətlə davam etdirir.

Bakı-Novorossiysk, Bakı-Supsa komərləri, Sənqəçal terminalı, "İstiqət", "Dədə Qorqud" yarımçılma qazma qurğuları, "İsrail Hüseynov" borudüzən barji, "Tofiq İsmayılov" dələğic gəmisi... Bunlar Azərbaycanın xərici şirkətlərə birgə həyata keçirdiyi nəhəng neft-qaz layihələrinin həlo ilk mərhələlərində yaradılmış, yaxud modernlaşdırılmış infrastrukturlardır.

Bakıdan 55 kilometr cənubda, Xəzərin sahilində yerləşən Sənqəçal terminalı dünən on böyük neft-qaz terminallarından biridir. Bir neçə möhtəşəm neft-qaz ixracı kəmərinin başlangıç nöqtəsi məhz buradır. Başqa sözlə, Sənqəçal terminalı bu gün regionun böyük neft-qaz ixracı mərkəzini əvələb.

Azərbaycanda həyata keçirilən layihələr çərçivəsində olda edilən uğurlarda müxtəlif təyinathlı gəmilerin də

böyük rolu var. Onlardan tək birini xatırlatmaq kifayətdir. Bu, "Xankəndi" sualtı tikinti gəmisi. Bakı Gəmiçiyarımı Zavodunda inşa edilən "Xankəndi" gəmisi DNV GL Norveç və Almaniya tosnıfı comiyyətinin nozərotu altında tikilib. Bu gəmi məxsusi olaraq suyun derinliyinə 550 metredən çatdırıb hissələrindən dənəcəsəl işlər həyata keçirib, indi də öz faaliyyətinə müvəffeqiyətlə davam etdirir.

Bütün bunlar bir daha təsdiqləyir ki, "Əsrin müqaviləsi"ndən başlanan yol müvəffeqiyətlə davam edir. İndi Azərbaycan "qara qızıl"dan və mavi yanacaqdan "yasıl enerji"yə keçid edir. Cari ilin noyabrında Bakıda keçiriləcək COP29 bu keçidin no dərəcədə uğurlu olduğunu dəhət edir. Bütün qaz ixracı "yasıl enerji" dehətli də qəkəcək. Bu baroda hələ iki il əvvəl Azərbaycan, Gürcüstan, Macaristan və Ruminiya razılığa gəliblər. Denizin dibi ilə uzaqacاق 1100 kilometrlik bu xətt Azərbaycanın vasitəsi Qazaxistandan və Özbəkistanın daqşılacaq. İştirakçı ölkələrin sayıının artacağı da əitsiz deyil. Budur "Əsrin müqaviləsi"ndən başlanan yolumun gerçəklilikləri!

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

Azərbaycanın strateji valyuta ehtiyatları 6,1 faiz artıb

Azərbaycanın strateji valyuta ehtiyatları 8 ayda 6,1 faiz artaraq 72,6 milyard dollara çatıb.

Azərbaycan Mərkəzi Bankından bildirilib ki, tədiyə balansının cari əməliyyatlar hesabında bu ilin ilk 6 aynda 2,6 milyard dollar və ya ÜDM-in 7,5 faiz soviyyəsindən profitis olub.

Cari hesabın başlıca komponenti olan xarici ticarət balansında da bu ilin 8 ayında 5,5 milyard dollar məbləğində müsbət saldo qeyde alıb.

Əlliyyi olan 80 min şəxslə reabilitasiya xidmətləri göstərilib

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyin tabeliyindəki Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyi tərəfindən bu ilin 8 ayında əlliyyi olan 80 min şəxslə reabilitasiya xidmətləri göstərilib.

Onlardan 41,4 mini ambulator, 19,9 mini stasionar və icma əsəsləri, digərləri səyyar və onlayn formada, sosial-psixoloji, habelə ippoterapiya istiqaməti üzrə reabilitasiya xidmətləri ilə təmin edilib.

Agentliyin reabilitasiya müəssisələrində onəmli əsullarla borabər, qabaqcıl dünya təcrübəsinə uyğun reabilitasiya metodları - robotik və sosial-psixoloji reabilitasiya, yoga, ippoterapiya, "Dance ability" (röqs terapiyası) və s. də tətbiq edilir.

Stasionar və ambulator xidmətlərlə yanaşı, icma əsəsləri, tele-reabilitasiya, səyyar formalarda da reabilitasiya xidmətləri göstərilir.

Makroiqtisadi nəticələr proqnozları üstələyir

Dövlət Statistika Komitəsi (DSK) cari ilin 8 ayının makroiqtisadi göstəricilərini açıqlayıb. Bildirilir ki, bu müdəddətə ölkə üzrə 81 milyard manatlıq və ya əvvəlki ilin müvafiq dövründən 4,3 faiz çox ümumi daxili məhsul (ÜDM) istehsalı olunmuşdur. Əlavə dəyər istehsalı iqtisadiyyatın qeyri-neft-qaz sektorunda 7, neft-qaz sektorunda 0,2 faiz artmışdır.

DSK-nın hesabatına görə, ilin 8 ayında ÜDM-in 37,9 faizə sonaşə, 9,7 faizi təcarət və noqlıyyat vasitələrinin təmiri, 7 faizi noqlıyyat və anbar təsərrüfatı, 6,1 faizi tikinti, 6 faizi kond və meşə təsərrüfatları, eləcə də baltiqçılıq, 2,5 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və icmaliyət, 1,8 faizi informasiya və rabito, 18,9 faizi digər sahələrdə istehsal olunmuşdur. Məhsula və idxlə xalis vergilər ÜDM-in 10,1 faizini təşkil etmişdir. Əhalinin hər nəfəri no 7941,3 manat əlavə dəyər düşmüşdür.

Yanvar-avqust aylarında ölkə üzrə 42,4 milyard manatlıq sonaşə məhsulları istehsal edilmişdir. Ümumilikdə bu dövr məhsul istehsalı təchizatın qeyri-neft-qaz sektorunda 7,8 faiz artmış, neft-qaz sektorunda

eyni soviyyədə qalmışdır. Sonaya məhsullarının 64,4 faizi mədənçi-xarına, 29,9 faizi emal, 4,8 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, büləsdürüləmisi və təchizat, 0,9 faizi su təchizatı, tullantıların tomizlənməsi və emal sektorlarında istehsal edilmişdir. Mədənçi-xarına sektoru üzrə ömətoşluq hasilatı 4,4 faiz azalmış, ömətoşluq qaz hasilatı 4,1 faiz artmışdır.

Emal sektorunda kompüter, elektron və optik məhsulların istehsalı 72,2, oczalıq məhsullarının istehsalı 69,4, elektrik avadanlıqlarının istehsalı 39,9, avtomobil, qoşqu və yarımqoşquların istehsalı 36,7, məbel istehsalı 31,9, metallurgiya sonaşesi məhsullarının istehsalı 27,7, rezin və plastik kütlə momulatlarının istehsalı 23,8, hazır metal momulatlarının istehsalı 23,3, tikinti materiallarının istehsalı 23,2, qida məhsullarının istehsalı 7,2, qida məhsullarının istehsalı 7,1, neft məhsullarının 3,1, ağac emalı və aqadəm məmələtlərin istehsalı 1 faiz artmışdır.

Artım həmçinin qaz və buxar istehsalı, büləsdürüləmisi və təchizat (0,1 faiz), eləcə də su təchizatı, tullantıların tomizlənməsi və emalı təcarət şəbəkəsindən

(8,8 faiz) sektorlarında qeydə alınmışdır.

DSK-nın açıqlamasına görə, cari ilin yanvar-avqust aylarında osas kapitala 11 milyard 216,9 milyon manat vəsatit yönəldilmişdir. Bu, 2023-cü ilin eyni dövründən 1,7 faiz çoxdur. İstehsal olunmuş ümumi vəsatit 49,8 faizi məhsul istehsalı və 38,2 faizi xidmət obyektlərinin, 12 faizi yaşlı evlərin təkintisindən sorğunlaşdırılmışdır. 83,1 faizi daxili serməyələr olan vəsatit 72,1 faizi bilavasitə təkinti-qurşadırma işlərindən xorclanmışdır. Bu dövrde neft-qaz sektoruna yatırılmış investisiyalar 2,4 faiz azalmış, qeyri-neft-qaz sektoruna sorğunlaşdırılmışdır.

Sosial sahəyə, dəha dəqiq desək, muzdla işləyənlərin orta aylıq nominal məmətəqəmə qoldikdə, DSK-nin məmətəqəmətən görə, ölkə üzrə yanvar-avqust aylarında bi göstərici 2023-cü ilin eyni dövrünə nisbətən 8,3 faiz artaraq 1002,4 manata çatmışdır. Əhalinin ümumi gölərləri isə yanvar-avqust aylarında 6,1 faiz artaraq 53,9 milyard manat olmuşdur.

DSK-nın hesabatında həmçinin bildirilir ki, ilin 8 ayında porakəndə təcarət şəbəkəsindən əhaliyə 37,2

İlin üçdəikisi arxada qalıb

Makroiqtisadi nəticələr proqnozları üstələyir

8,8 faiz) sektorlarında qeydə alınmışdır.

DSK-nın açıqlamasına görə, cari ilin yanvar-avqust aylarında osas kapitala 11 milyard 216,9 milyon manat vəsatit yönəldilmişdir. Bu, 2023-cü ilin eyni dövründən 1,7 faiz çoxdur. İstehsal olunmuş ümumi vəsatit 49,8 faizi məhsul istehsalı və 38,2 faizi xidmət obyektlərinin, 12 faizi yaşlı evlərin təkintisindən sorğunlaşdırılmışdır. 83,1 faizi daxili serməyələr olan vəsatit 72,1 faizi bilavasitə təkinti-qurşadırma işlərindən xorclanmışdır. Bu dövrde neft-qaz sektoruna yatırılmış investisiyalar 2,4 faiz azalmış, qeyri-neft-qaz sektoruna sorğunlaşdırılmışdır.

Sosial sahəyə, dəha dəqiq desək, muzdla işləyənlərin orta aylıq nominal məmətəqəmə qoldikdə, DSK-nin məmətəqəmətən görə, ölkə üzrə yanvar-avqust aylarında bi göstərici 2023-cü ilin eyni dövrünə nisbətən 8,3 faiz artmışdır. Əhalinin ümumi gölərləri isə yanvar-avqust aylarında 6,1 faiz artaraq 53,9 milyard manat olmuşdur.

DSK-nın hesabatında həmçinin bildirilir ki, ilin 8 ayında porakəndə təcarət şəbəkəsindən əhaliyə 37,2

milyard manatlıq yaxın məhsul satılmış, 7,9 milyard manatlıqdan çox ödənişli xidmətlər göstərilmişdir. 2023-cü ilin eyni dövrü ilə müqayisədə ömətoşluq 3,5, əhaliyə göstərilmiş xidmətlərdən əldə olunan gəlir 8 faiz artmışdır.

Yanvar-avqust aylarında nəticələrinə əsasən, ölkənin inforasiya və rabito məssəsləri tərəfindən ümumilikdə 2,2 milyard manatlıq müxtəlif xidmətlər göstərilmişdir. Əhalinin ümumi gölərləri isə yanvar-avqust aylarında 6,1 faiz artaraq 53,9 milyard manat olmuşdur.

Sonda istehlak qiymətləri barədə: cari ilin yanvar-avqust aylarında ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə istehlak qiymətləri indeksi 101,3, o cümlədən qida məhsulları, içki və tütün momulatları üzrə 100,1, qeyri-qida malları üzrə 101,3, əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər üzrə 103 faiz olmuşdur.

"Azərbaycan"

Üzeyir Musiqi Günü

Dahi bəstəkar Üzeyir bəy Hacıbəylinin xatirəsi anılıb

18 Sentyabr - Milli Musiqi Günü hər il ol-duğu kimi, bu il də ölkəmizdə geniş və təntənəli şəkildə qeyd edilib.

Bununla yanaşı, bu musiqi bayramı tariximizə görkəmli bəstəkar, Azərbaycan profes-sional musiqi sonotinin banisi, ensiklopedik biliyə malik müsiqisünə-alım Üzeyir bəy Hacıbəylinin doğum günü kimi qeyd olunub.

AZERTAC xəbər verir ki, bu münasibətlə sentyabrın 18-də tanınmış mədəniyyət və incəsənət xadimləri, musiqisevərlər Fəxri xiyabana gələrək xalqımızın Ümummilli Lideri, müsasi müstəqil dövlətimizin memarı və qurucusu Heydər Əliyevin xatirəsinə yad edib, məzəri önungə gül dəstələri qoyub.

Görkəmli oftalmoloq-alim, akademik Zorifə xanım Əliyevannı da xatirəsi anılıb, məzəri üzərinə tor güllər düzüldü.

Daha sonra Üzeyir bəy Hacıbəylinin və digər görkəmli mədəniyyət və incəsənət xadimlərinin məzərləri zi-yarət olunub.

Mərasimde çıxış edən mədəniyyət nazirinin müavini Murad Hüseynov dahi bəstəkar zəngin yaradıcılığından, musiqi mədəniyyəti optimizmiz təqdim edib.

Fəxri Bədəlbəyli dahi bəstəkarın Azərbaycan musiqisini-xəzinən verdiyi böyük təhsilərdən danışır. Bildirib ki, Üzeyir bəy Hacıbəyli müsiqisünə-alım, publisist, içtimai xadim, milli operamızın banisi kimi xalqımızın qəlbində xüsusiyyəti.

Digər çıxış edən mədəniyyət xadimləri xalqımızın dahi bəstəkarının olmaz irsindən söz açıb. O, Üzeyir bəy Hacıbəylinin zəngin, çoxşaxlı yaradıcılığı möhkəmətərəfən qeyd edib.

Diqqətən qatdırıb ki, böyük bəstəkarın doğum günü-nün bayram kimi qeyd edilmiş onasını Ulu Öndər Heydər Əliyev qoyub.

Ümummilli Liderin 1995-ci ilde - dahi bəstəkarın anadan olmasının 110 illik yubileyi

ərəfəsində imzalandığı fərmanla hər il sentyabrın 18-i ölkəmizdə Milli Musiqi Günü kimi qeyd olunur.

Üzeyir bəy Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının rektoru, Xalq artisti

Fəxri Bədəlbəyli ilə bağlı ol-duğunun deyib, onun istədələr bəstəkarlar, müsiqisünə-asalar noslisi yetişdiriyini diqqətən qatdırıb. Qeyd edib ki, mehəm onun rəhbərliyi altında Azərbaycanda əsaslı bəstəkarlıq məktəbi yaramıb.

Azərbaycan Milli Konservatoriyanın rektoru, Xalq artisti, professor Siyavuş Korimi müsiqimizin uğurlarının Üzeyir bəy Hacıbəyli ilə bağlı ol-duğunun deyib, onun istədələr bəstəkarlar, müsiqisünə-asalar noslisi yetişdiriyini diqqətən qatdırıb. Qeyd edib ki, mehəm onun rəhbərliyi altında Azərbaycanda əsaslı bəstəkarlıq məktəbi yaramıb.

Daha sonra Mədəniyyət Nazirliyinin nümayəndələri, tanınmış mədəniyyət və incəsənət xadimləri, müsiqicilər Azərbaycan Milli Konservatoriyasında Üzeyir bəy Hacıbəylinin xatirəsinə həsr olunmuş tödbir qatılımlar.

Bakı Musiqi Akademiyasının qarşısında Milli Musiqi Günü münasibətilə tədbir keçirilib

Üzeyir bəy Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının qarşısında Azərbaycan bəstəkarlıq məktəbinin banisi Üzeyir bəy Hacıbəylinin doğum gününün və Milli Musiqi Günü həsr olunmuş tödbir keçirilib.

AZERTAC xəbər verir ki, tödbirdə dövlət qurumlarının və içtimai təşkilatların nümayəndələri, tanınmış mədəniyyət və incəsənət xadimləri, musiqisevərlər iştirak ediblər.

Üzeyir bəy Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının rektoru, Xalq artisti, professor Fərhad Bədəlbəyli böyük bəstəkarın doğum gününün hərəkəti kimi qeyd edilmiş onasının əsası Ulu Öndər Heydər Əliyevin qoyduğu deyib. O, Ümummilli Liderin 1995-ci ilde - dahi bəstəkarın anadan olmasının 110 illik yubileyi orofosunda imzalandığı fərmanla hər il sentyabrın 18-i ölkəmizdə Milli Musiqi Günü həsr olunur.

Üzeyir bəy Hacıbəylinin müsiqimizin inkişafındakı xidmətlərini qeyd edən For-

had Bədəlbəyli bildirib ki, dahi bəstəkar musiqi içtimaiyyətinin və insanların qol-binde daim yaşayacaq.

Xalq artisti Xurəman Qasimova Milli Musiqi Günü münasibətilə tödbir iştirakçılarını töbrik edərək deyib: "Bu gözəl müsiqisi ocağının mövcud olduğunu üçün fəxil edirim. Onun adı qeyd etmek istəyirəm ki, nə gözəl bir haldır ki, azad olunan Şuşada, dahi Üzeyir boyin yurdundan ona daimi daşıyan festival çörçivisində tödbir keçiriləcək".

Mədəniyyət nazirinin müavini Murad Hüseynov Üzeyir bəy Hacıbəylinin do-

ğum gününün ölkəmizdə təntənlə şəkildə qeyd olundugunu söyləyərək, xalqımızın müsiqi mədəniyyəti tarixində dahi bəstəkarın böyük rol oynadığını bildirib. "Yer üzündə elə bir yer yoxdur ki, orada Üzeyir boyun müsiqisi səslənməsin. Bizim müsiqicilər dünən yoxlanan gözəl sohñələrində uğurla çıxış edir. Əlbottu ki, bəi, Üzeyir boyin uğurlarını əldə etdirir", - deyə rektor vurğulayıb.

Üzeyir bəy Hacıbəylinin müsiqimizin inkişafındakı xidmətlərini qeyd edən For-

Azərbaycan Milli Konservatoriyasında Milli Musiqi Günü qeyd olunub

Milli Musiqi Günü-nün növbəti ənənəvi tödbiri Azərbaycan Milli Konservatoriyasında keçirilib.

AZERTAC xəbər verir ki, konservatoriyanın rektoru Xalq artisti Siyavuş Korimi Üzeyir bəy Hacıbəylinin adı ilə bağlı olan oləmdətar günün şəhəriyətindən, dahi bəstəkarın yaradıcılığından, Azərbaycan müsiqisinin inkişafında göstərdiyi xidmətlərindən danışır.

S.Korim bildirib ki, Üzeyir bəy Azərbaycana Ulu Tanrı tərəfindən boxş olunmuş nadir simalardır. Azərbaycan xalqı tərəfindən hər zaman Üzeyir boyin xatirəsi əziz tutulacaq, müsiqimizin inkişafındakı xidmətləri min-nəfərliqlə qeyd ediləcək.

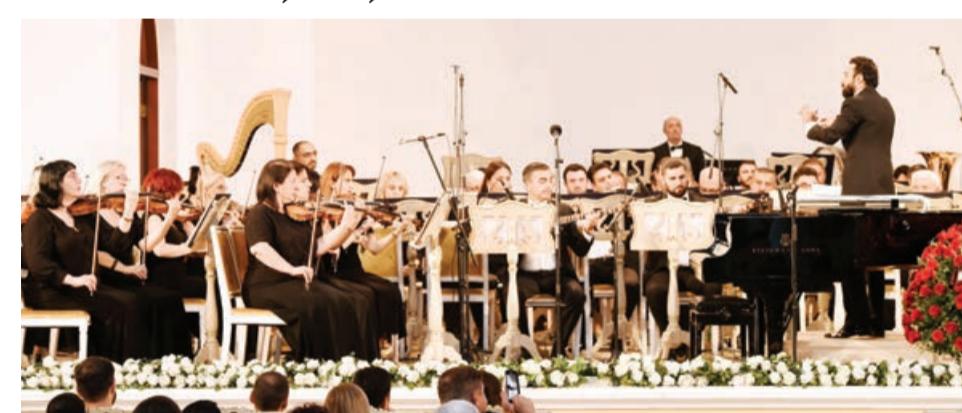
Üzeyir bəy Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının rektoru Xalq artisti Fərhad Bədəlbəyli deyib: "Bizlər Üzeyir Hacıbəylinin hor zaman dahi bəstəkar, dahi insan kimi yada salıq. Xoşbəxt xalqı ki, Üzeyir boy Hacıbəyli, Qara Qarayev, Fikrot Əmirov kimi görkəmli bəstəkarlarım olub". Sonra müsiqi programı təqdim edilib. Konservatoriyanın təlo-

bələrindən ibarət xalq çalğı alətləri orkestrinin müşayiəti ilə xanəndələr Xeyal Hüseynov, Gülgər Fərəcov və Güllü Muradovun ifasında "Qara-bağ şikəsti" səsləndiriləbil.

Üzeyir bəy Hacıbəyli XVI Beynəlxalq Musiqi Festivalının açılış mərasimi olub

Sentyabrın 18-də Azərbaycan Dövlət Akademik Filarmoniyasında Milli Musiqi Günü münasibəti ilə Heydər Əliyev Fondu və Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə keçirilən Üzeyir bəy Hacıbəyli XVI Beynəlxalq Musiqi Festivalının açılış mərasimi olub.

AZERTAC xəbər verir ki, əvvəlcə qonaqlar Mədəniyyət üzrə Elmi-Metodiki və İxtisasartırma Mərkəzi tərəfindən filarmoniya yarışmada müsələhətliyətli qazandı. "Qədim mirasın öks-sədaləri: Türk mədəniyyətlərinə görə ondan konarda müsiqi və rəqətçilərinə təqdim etdirmək möqsədilə" hər il sentyabr ayının 18-də "Üzeyir musiqi günü"nın keçiriləşməsi haqqında Fərman imzalayıb. 2009-cu ildən Heydər Əliyev Fondu və Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə dahi bəstəkarın adı ilə şəhərənəməzən 13-cü ildöndürümün tamam olduğu qeyd edib. Diqqətən qatdırıb ki, bəi həm də böyük bəstəkarın şərhindən qazanıb. Üzeyir bəy Hacıbəylinin "Azərbaycan musiqi sonotının inkişafında məsul xidmətlərini" adlı məzənnədən qazanıb. Üzeyir bəy Hacıbəylinin "Azərbaycan musiqi sonotının inkişafında məsul xidmətlərini" adlı məzənnədən qazanıb.

Tədbirdə çıxış edən mədəniyyət nazirinin müavini Səadət Yusifova bu gün dəhi bəstəkar, müsiqisünə, pedaqoq, publisist, içtimai xadim Üzeyir bəy Hacıbəylinin anadan olmasının 139-cu ildöndürümün tamam olduğu qeyd edib. Diqqətən qatdırıb ki, bəi həm də böyük bəstəkarın şərhindən qazanıb. Üzeyir bəy Hacıbəylinin "Azərbaycan musiqi sonotının inkişafında məsul xidmətlərini" adlı məzənnədən qazanıb. Üzeyir bəy Hacıbəylinin "Azərbaycan musiqi sonotının inkişafında məsul xidmətlərini" adlı məzənnədən qazanıb.

Nazir müavini vurğulayıb ki, sentyabrın 18-dən 28-dək keçirilecek festival çörçivisində Bakı, Şuşa, Gəncə, Şəmkir və Naxçıvanda irəhəmlə tədbirlərin, eyni zamanda bütün ölkədə silsilə tədbirlərin təşkili planlaşdırılır. Tədbirlər çörçivisində açıq

qapalı məkanlarda konsertlər, tamaşalar, səfirlər, elmi konfrans, ustad dörsərlər keçiriləcək. Bədəlbəyli festivalda ABŞ, Almaniya, Xorvatiya, Avstriya, Türkiyə, Rusiya, Koreya Respublikası, İspaniya, Braziliya və digər ölkələrdən solist və bədii kollektivlər iştirak edir. İlk dəfə olaraq bəi festival çörçivisində Azərbaycan Milli Konservatoriyanın tərəfindən UNESCO-nuzdında "Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə keçirilən Üzeyir bəy Hacıbəyli XVI Beynəlxalq Musiqi Festivalının açılış mərasimi olub".

Daha sonra konsert programı təqdim olunub.

Konsertdə Üzeyir bəy Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Simfonik Orkestri (bədi rəhbər və baş dirijor) Əməkdar artist Fuad İbrahimov, Azərbaycan Dövlət Xor Kapellasi (bədi rəhbər Xalq artisti Gülgər Fərəcov) və Güllü Muradovun ifasında "Qara-bağ şikəsti" səsləndiriləbil.

Proqramda Üzeyir bəy Hacıbəyli "Koroğlu" operasından "Uvertüra", "Firuz" operasından "Firuzun ariyası", xor və orkestr üçün "Bahar nəğməsi", bariton, xor və orkestr üçün "Kantata", "Milli marş", "Cəngi" rapsodiysi, Süleyman Ələsgərovun "Eşq olsun sonətkarə" balladası, Musa Mirzəyevin "Böyük ustada itah" poeması, Ərtəgül Cəvidin Üzeyir bəy itah opera və orkestr üçün "Şəhərin illüstrasiyası", "Bəhər nəğməsi", "Leyli və Məmməd" və "Şəhərin illüstrasiyası" operaları, Əməkdar artist Ramil Qasimov (tenor), İnar Babayeva (soprano), respublikə və beynəlxalq müsabiqələr laureatı Mahir Tağızadə (bariton) çıxış ediblər.

Proqramda Üzeyir bəy Hacıbəyli "Koroğlu" operasından "Uvertüra", "Firuz" operasından "Firuzun ariyası", xor və orkestr üçün "Bahar nəğməsi", bariton, xor və orkestr üçün "Kantata", "Milli marş", "Cəngi" rapsodiysi, Süleyman Ələsgərovun "Eşq olsun sonətkarə" balladası, Musa Mirzəyevin "Böyük ustada itah" poeması, Ərtəgül Cəvidin Üzeyir bəy itah opera və orkestr üçün "Şəhərin illüstrasiyası", "Bəhər nəğməsi", "Leyli və Məmməd" və "Şəhərin illüstrasiyası" operaları, Əməkdar artist Ramil Qasimov (tenor), İnar Babayeva (soprano), respublikə və beynəlxalq müsabiqələr laureatı Mahir Tağızadə (bariton) çıxış ediblər.

Professor Zümrüd DADASZADƏ:

"Azərbaycan musiqisi bizim sərvətimizdir"

Hər il sentyabrın 18-də Azərbaycanda Milli Musiqi Günü qeyd olunur. Bu bayram müsər peşəkar musiqi sonotının banisi Üzeyir bəy Hacıbəylinin doğum günündə keçirilir. Əlamətlər gün münasibəti ilə Azərbaycanda Üzeyir bəy Hacıbəyli Beynəlxalq Musiqi Festivalıdır. Bu əlamətlər gündə AZERTAC-in mərkəzindən keçirilir.

Tədbirdə ədəbiyyat və mədəniyyət xadimləri, ziyanlılar iştirak ediblər. Onlar

Zümrüd Dadaszadə - müsələhətli musiqi professor, Əməkdar incəsənət xadimi: - Azərbaycan musiqisi bir fenomenidir, bizim sərvətimizdir. Musiqimiz Azərbaycan mədəniyyəti və incəsənətinin, milli təsəkkürün, psixologiyanın, fəlsəfənin, mentalitətin bütün təzahürlerini etibar edir. Bu musiqidi çoxlu üslub, janr və ənənələr öz təcəssümüñü tapır.

Ölkəmizdə istedadlı gəncər cədxur. Onların beynəlxalq müsabiqə və festivallardakı uğurları olduqca ruhlandırıcıdır. Üzeyir bəy sənki bizi yüksək sənət nəməni birləşməyə çağırır. O, Azərbaycan mədəniyyəti tarixində, ümumən ölkəmizin tarixində nadir şəxsiyyətdir. Son bir neçə ayda Üzeyir bəy yaradıcılığını, həyət və fəaliyyətini

dirməsidir. Dahi bəstəkarın tələbələri onun sənətini layiqincə davam etdiriblər. Üzeyir bəyin xatirəsi həmişə xalqımız üçün öziz qalacaq", - deyə o əlavə edib.

Konsert programı ilə davam edən tödbirdə şagird və tələbələr "Sevgili canan", "Arazbari", "Mugamsayağı" əsərlərinin, həmçinin "Şah İsmayıllı" operasından Aslan Şahın ariyasını və "Arşın mal alan" operettasından Veli və Tellinin duetini ifa ediblər.

Bəli bir deyim var; dahi olan, məhz yol göstərən şəxslər. Üzeyir bəy tekoz Azərbaycan bəstəkarlarına yol göstərən qaydalar yaratmayıb. Onun yaradıc

500 milyondan çox insan Bakını izlədi

"Formula-1" in Azərbaycan nümunəsi yaranıb

Son illər beynəlxalq əhəmiyyətli tədbirlərin keçirilməsi üçün Bakı şəhərinin seçiləsi respublikamızın beynəlxalq nüfuzunun yüksəldiyini sübuta yetirir. Azərbaycanın yüksək fəsəbbüskarlığı ilə Bakıda təşkil edilən və edilmiş planlaşdırılan çoxsaylı mötəbor beynəlxalq tədbirlər paytaxtımız həm də regionun diplomatik mərkəzini əvərləyir. Hələ 12 il əvvəl "Eurovision-2012" kimi möhtəşəm musiqi yarışmasının yüksək təsəkkülətlə ilə keçirən Azərbaycan başqa mötəbor idman tədbirləri - "Bakı-2015" I Avropa Oyunlarına və "Bakı-2017" IV İsləm Həmrəyi Oyunlarına, futbol üzrə "Avro-2020"nin 4 matçına uğurla evsahibliyi etdi.

Bunlara paralel olaraq 8 ildir Azərbaycan döyünnin bir nömrəli avtomobil yarışına - "Formula-1" oğurla evsahibliyi edərək nümunə göstərməkdə davam edir. Sentyabrın 13-15-də döyünnin diqqəti yenidən Azərbaycana yönəldi. "Formula-1" Azərbaycan Quran-prisini 500 milyondan artıq tamaşaçı izledi.

"Formula-1" in dünyada çox böyük azarkeşləri var. Bu, nömrə alımları, Bakı Şəhər Halqasında da tamaşaçıları yarıçı canlı və təhlükəsiz izləmələri üçün hər cür imkan yaradılmışdır. Bakı Şəhər Halqasının müxtəlif yerlərində tamaşaçı tribunaları quraşdırılmışdır. Bu mötəbor yarışın yüksək soviyyəti işqlandırılmışa təsdiq olunmuşdur. Və fəsəbbüskar yarışın üçüncü sıradır qarşılıqlı izlənilən.

Bələdliklə, on böyük informasiya alyansları, eləcə də 200-ə yaxın ölkənin xəber agentlikləri Bakıda keçirilən "Formula-1" yarışında xəborləri döyünnəyə yoxlanıblı.

Ümumiyyətə, qaliblər toqqud olunan kubok milli üslubda dizaynı ilə "F1" azarkeşlərinin diqqətini colb etdi. Rosmi mükafat Qarabağ xalqlarının karakterini naxışlarından ilham alaraq hazırlanmışdır. Bu naxışlar həm zövq oxşayan gözəllik, həm də ölkənin köklü sonet və sənətkarlıq ononalarını yaşatdırmaq işarədir.

Dizayndə istifadə olunan aləvə Azərbaycanın "Odlar Yurdu" kimi tamındığı və ölkəmiz idman sahəsindəki yüksək nüfuzunu vurgulayır. Milli naxışlar və elementlər yarışın saf gümüşdən hazırlanmışdır. Sonra pilotların tohľükəsizliliyini təmİN edir.

Bələdliklə, sadəcə, möhtəşəm idman yarışı keçirildi. Həmçinin bu yarış vasitəsilə paytaxtımı və ümumiyyətli mədəniyyətəmizi döyünnəyin döyişikliklər etməklə turinir. Daha şəffaf və sağlam keçirilməsinə münasir dövrün tələblərinə uyğun dəfələrlə yemənilənib.

Komandalar və konstrukturların yenilik, sürət və qələbə uğrunda mübarəzinə FIA təz niməyir. Beynəlxalq Avtomobil Federasiyası yarış döyünlərdə müəyyən döyişikliklər edilib. Mühərrkin həcmi, avtomobilin sürəti və təkərlər münasir nüfuzunu vurğulayıb. Milli naxışlar və elementlər yarışın hissisi gözəylər. Sonra pilotların keçirilməsi döyünlərdən qarşılıqlı izlənilən.

Modern

üslubda hazırlanı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-

şı-